

Gent tegen armoede

23 april 2020

ARMOEDEBELEIDSPLAN

ontwerp

Rudy Coddens

Schepen van Sociaal beleid en Armoedebestrijding, Gezondheid
en Zorg, Seniorenbeleid en Financiën
Stad Gent

Colofon

Stad Gent

Departement Sociale Dienstverlening

Publicatiedatum

23 april 2020

Contact

Rudy Coddens, Schepen voor Sociaal beleid en Armoedebestrijding, Gezondheid en Zorg,
Seniorenbeleid, Financiën

schepen.coddens@stad.gent

Tel. 09 323 66 00

Adres

Stad Gent – Kabinet Schepen Coddens

Stadhuis, Botermarkt 1, 9000 Gent

Bezoekadres

Botermarkt 1, 9000 Gent

Inhoudsopgave

Voorwoord: samen sterk in de strijd tegen armoede	6
1. Wat voorafging	7
2. Alles samengevat: de sociale grondrechten realiseren	8
3. Recht op sociale zekerheid en bijstand	11
3.1. Verzekeren dat mensen kunnen voorzien in hun basisbehoeften en hun belangrijkste rechten uitputten	11
3.2. Garanderen van hulpverlening op maat voor Gentenaars in armoede	13
3.3. Elk kwetsbaar gezin aan boord	16
3.4. Jongeren in armoede krijgen extra ondersteuning	17
3.5. De gezondheidskloof wordt verkleind door te werken aan een toegankelijke fysieke en geestelijke gezondheidszorg	19
4. Recht op menswaardig wonen	21
4.1. Het aanbod aan betaalbare huurwoningen voor Gentenaars met een laag inkomen vergroot	21
4.2. De woonkwaliteit en energiezuinigheid van de woningen van Gentenaars met een laag inkomen verhoogt	22
4.3. De woonzekerheid van kwetsbare huurders stijgt	23
4.4. Dakloze Gentenaars maximaal ondersteunen naar re-integratie	24
5. Recht op arbeid	27
5.1. Kwetsbare Gentenaars worden begeleid naar de hoogst haalbare trap naar werk	27
5.2. We realiseren banengroei en kwaliteitsvolle loopbanen in de sociale economie	29
6. Recht op onderwijs	31
6.1. Versterken van kwalitatieve en toegankelijke kinderopvang voor kwetsbare gezinnen	31

6.2. Extra onderwijskansen voor kinderen in armoede om de armoedecirkel te doorbreken	32
7. Recht op maatschappelijke en culturele ontplooiing	34
7.1. We bouwen samen met Gentenaars in armoede aan toegankelijke vormen van inspraak en co-creatie	34
7.2. Extra kansen op vrije tijd voor alle Gentenaars in armoede	35
7.3. Vervoersarmoede aanpakken	37
8. Armoede is geen eigen keuze. Gent solidair tegen onderbescherming.	39
8.1. Budget	41

Voorwoord: samen sterk in de strijd tegen armoede

1 op de 5 kinderen geboren in Gent komen in een (kans)arm gezin terecht. Armoede is geen keuze, al helemaal niet voor jonge kinderen. Armoede start met te weinig financiële middelen, maar raakt aan alle levensdomeinen. Mensen in armoede ervaren vaak sociale uitsluiting, niet alleen doordat ze het geld niet hebben om deel te nemen aan activiteiten in onze stad, maar ook omdat ze zich schamen of zich niet op hun plaats voelen in het aanbod. Armoede is een onrecht dat we allemaal samen moeten aanpakken. Met een ambitieus, emancipatorisch en integraal armoedebeleid zorgen we dat iedereen krijgt waar hij recht op heeft. Zo streven we er naar dat elke Gentenaar menswaardig kan leven en volop deelnemen aan het leven in onze stad.

In Gent moet ik de strijd tegen armoede gelukkig absoluut niet alleen voeren. Die strijd is één van de speerpunten van het ganse stadsbestuur. De Sociale Dienst van Stad & OCMW heeft voor de komende jaren een recordbudget van 434 miljoen euro, 25 miljoen meer dan in de vorige zes jaar. Maar ook andere stadsdiensten investeren in armoedebestrijding, want armoede raakt aan alle levensdomeinen. Als je alle budgetten optelt (voor werk, wonen, onderwijs, mobiliteit, energie, enzovoort) kom je uit op meer dan 570 miljoen euro. Het mooiste bewijs dat iedereen in het college van burgemeester en schepenen de strijd steunt.

Zo'n stadsbrede aanpak is noodzakelijk. Stadsdiensten moeten de krachten bundelen met het middenveld, de academische wereld, burgers en ondernemers om het verschil te kunnen maken. We zetten in op structurele hefboomen en individuele begeleiding, lokale herverdeling, een sterk uitgebouwde en outreachende hulpverlening, en automatische toekenning van rechten.

Gezinnen met kinderen krijgen de hoogste aandacht. Door hun situatie integraal aan te pakken willen we de cirkel van (generatie)armoede doorbreken. Ook jongeren in armoede zijn een prioritaire doelgroep. Die zijn bijzonder kwetsbaar, zowel op het vlak van inkomen, wonen, leren als werk. Door korter op de bal te spelen garanderen we hen een sterkere start in het volwassen leven én voorkomen we ook hier generatiearmoede.

Ik blijf er bij: als elke politicus, op elk beleidsniveau, voluit zou kiezen voor armoedebestrijding, dan hoeft in een rijk land als België niemand arm te zijn. Als lokale overheid zetten we maximaal in op et armoedebeleid. Daarnaast blijven we ook de bovenlokale overheden wijzen op hun verantwoordelijkheid en werken waar mogelijk samen.

Dit plan legt alvast de grote lijnen vast voor de komende zes jaar. De resultaten rapporteren we jaarlijks aan de gemeenteraad.

Rudy Coddens

Schepen van Sociaal beleid, Armoedebestrijding, Gezondheid, Zorg, Seniorenbeleid en Financiën

Gent, 23 april 2020

1. Wat voorafging

De visie en doelstellingen in dit armoedebeleidsplan kregen vorm in dialoog met mensen in armoede, veldwerkers uit organisaties die dicht bij hen staan en de betrokken stadsdiensten.

× **November 2018: stakeholdersforum**

Meer dan 100 veldwerkers werden tijdens het stakeholdersforum bevraagd over welke doelstellingen of acties zij in een nieuw armoedebeleidsplan wilden opnemen. Ook de 'signalenbundel 2018', waarin tal van actoren in het Gentse welzijnsveld knelpunten rond armoede bijhouden, werd gebruikt bij de opmaak van dit plan.

× **Februari 2019: dialoog met mensen in armoede**

Mensen in armoede zijn onze primaire stakeholder. Aan thematische gesprekstafels gingen verschillende schepenen met hen in gesprek over het bestuursakkoord en hoe we de strijd tegen armoede volgens hen moeten aanpakken.

De traditie van participatie door mensen in armoede in de opmaak van ons beleid is niet nieuw. Ook de resultaten uit vorige inspraaktrajecten (verenigd in het 'Armoedegeheugen') werden maximaal gebruikt in de voorbereiding van het armoedebeleidsplan.

× **Maart en oktober 2019: platform 'Gent tegen armoede'**

Een eerste voorstel voor het armoedebeleidsplan werd besproken op het platform 'Gent tegen Armoede'. Actoren uit het middenveld, de stadsdiensten, academici en ervaringsdeskundigen gingen hier in debat over de verwachtingen en mogelijkheden binnen het plan. In oktober werd samen verder nagedacht over de thema's beleidsparticipatie, werk en jongeren.

× **Oktober 2019: 100% sociaal**

Tijdens dit open forum rond sociale thema's stond de vraag centraal hoe we Gent nóg socialer kunnen maken. Het inspraakmoment stond open voor alle Gentenaars. Een werkvorm op maat van Gentenaars met een grotere kwetsbaarheid garandeerde dat ze zonder drempelvrees konden deelnemen aan dit moment.

× **Wat komt nog: themacommissie gemeenteraad, debatcafé en adviesraden**

Op de themacommissie van 7 mei voert de gemeenteraad debat over het armoedebeleidsplan. Op een debatcafé kunnen alle geïnteresseerde Gentenaars feedback geven. Ook alle Gentse adviesraden krijgen de mogelijkheid om feedback te geven op het Armoedebeleidsplan.

× **.en in de toekomst?**

Inspraak stopt niet bij de opmaak van het plan, maar is ook een belangrijke pijler in de uitwerking en uitvoering ervan. Mensen in armoede krijgen een duidelijke plaats krijgen in onze overlegstructuren, onder meer door onze klantenparticipatie, thematische inspraakmomenten en continue dialoog met de organisaties die het dichtst bij mensen in armoede staan (de Gentse verenigingen waar armen het woord nemen, Kras, Samenlevingsopbouw, CAW, ...). Zo verankeren we inspraak van Gentenaars met armoede-ervaring in dit en andere beleidsdomeinen. (zie ook 7.1.)

2. Alles samengevat: de sociale grondrechten realiseren

Als 'Stad van kansen' gaat Gent de strijd aan tegen armoede. Armoede start met een tekort aan financiële middelen, maar heeft een impact op de kansen van Gentenaars in alle levensdomeinen. Mensen in armoede ervaren vaak sociale uitsluiting, niet alleen doordat ze het geld niet hebben om deel te nemen, maar ook omdat ze zich niet op hun plaats voelen in de vele activiteiten in Gent. Wie met mensen in armoede werkt, merkt dat de doelgroep steeds diverser wordt, met steeds meer complexe problemen.

Het Gentse Armoedebeleidsplan formuleert 16 ambitieuze doelstellingen om armoede te voorkomen en bestrijden. Verschillende stadsdiensten, het middenveld, private partners en heel wat burgers bundelen de krachten. We zetten maximaal in op de structurele hefboomen die we als lokale overheid hebben om armoede te voorkomen en aan te pakken. Het realiseren van de sociale grondrechten vormt de kapstok voor ons plan. Het doel? Dat elke Gentenaar menswaardig kan leven en volop kan deelnemen aan het leven in onze stad. We begeleiden mensen in armoede daarbij zolang als nodig: we geven blijvend kansen in de zoektocht naar zelfredzaamheid.

Wie in armoede leeft, heeft te weinig middelen om deel te nemen aan het leven in de stad. We vergroten de inkomens van Gentse gezinnen onder de armoedegrens, door de Aanvullende Financiële Hulp stapsgewijs uit te breiden naar alle gezinnen. We vermijden dat Gentenaars in armoede terecht komen door hun rechten en sociale voordelen uit te putten. In alle welzijnsbureaus gaat een rechtenmaatschappelijk werker aan de slag, die samen met partnerorganisaties via rechtenateliers in de wijk de sociale rechten van Gentenaars uitput. We versterken middenveldorganisaties die instaan voor materiële ondersteuning zoals voedselhulp om ook in de toekomst alle kwetsbare Gentenaars gelijkwaardige toegang te geven tot deze hulp. De twee sociale kruideniers experimenteren met mobiele initiatieven.

Mensen in armoede staan er in onze stad niet alleen voor. We garanderen laagdrempelige hulpverlening op maat voor elke kwetsbare Gentenaar, ook als de stad groeit. We versterken het welzijnsonthaal, zodat er meer ruimte is voor die eerste, vaak moeilijke stap naar de hulpverlening. Gentenaars zullen online een afspraak kunnen maken. Partnerorganisaties krijgen een duidelijk contactpunt voor welzijnsvragen, ook buiten de diensturen. We maken werk van eenvoudigere administratie, o.a. door de schulden bij verschillende stadsdiensten samen te brengen en zo extra kosten voor de burger te vermijden. Schulden zijn een belangrijk knipperlicht, we spelen kort op de bal om armoede te vermijden. We pakken energiearmoede aan. Het is belangrijk dat wie steun krijgt, ook de afspraken nakomt die daaraan verbonden zijn. We behouden onze werking om sociale fraude tegen te gaan. Solidariteit mag niet ondergraven worden door misbruik

Gezinnen met minderjarige kinderen en jongeren zijn onze hoogste prioriteit. Hiermee helpen we niet alleen zij die vandaag al in armoede leven, maar werken we ook preventief. Met een zitdag in minstens 30 scholen verdubbelen we de werking van 'Kinderen Eerst', waarbij een maatschappelijk werker op school met de vragen van kwetsbare gezinnen en jongeren aan de slag gaat. Zo blijft geen enkel kind in armoede onder de radar. We breiden de meest intensieve begeleiding, via casemanagement, uit naar 100 extra gezinnen en 50 extra kwetsbare jongeren. Met innovatieve projecten en via wetenschappelijk onderzoek zoeken we naar nieuwe manieren om de ontwikkelingskansen van kwetsbare kinderen, bijvoorbeeld in het kleuteronderwijs, te vergroten.

We verlagen de drempel naar gezondheidszorg door te werken met extra gezondheidsgidsen en mondzorgcoaches. De psychologen van de Sociale Dienst zetten de komende jaren extra in op kwetsbare kinderen en jongeren en op traumaverwerking. We bouwen aan een wijkgerichte aanpak rond geestelijke gezondheid.

Betaalbaar en kwaliteitsvol wonen is cruciaal in de strijd tegen armoede: Stad Gent investeert daarom 90 miljoen in het recht op wonen. We verhogen het aanbod betaalbare huurwoningen. Er komt een strategisch plan sociaal wonen, het aantal woningen verhuurd door het sociaal verhuurkantoor verdubbelt en we bouwen 11 robuuste woningen. We zorgen voor meer sociale assistentiewoningen. Daarnaast verbeteren we de kwaliteit en energiezuinigheid van de Gentse woningen. Met 'Gent knapt op' renoveren we minstens 300 woningen van noodkopers. Kwetsbare Gentenaars krijgen renovatieadvies en –begeleiding. Misbruik zoals huisjesmelkerij en discriminatie wordt aangepakt. We breiden woonbemiddeling uit naar de private markt. Door te bemiddelen bij huurachterstal en dreigende conflicten helpen we bewoners hun woning te behouden en voorkomen we dakloosheid. We bouwen aan effectieve Housing First-oplossingen voor structureel dakloze Gentenaars met wettig verblijf. Hierbij krijgen daklozen in eerste instantie een stabiele thuis met daaraan gekoppelde begeleiding. We starten het project 'Opvang en Oriëntatie', waarbij we mensen in preciaire situaties opvangen en begeleiden naar een duurzame toekomst.

Stad Gent neemt extra maatregelen in het realiseren van het recht op arbeid. Met het Gentse jobteam speuren we in de wijken werklozen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt actief op en bieden we hen een passende begeleiding en/of opleiding. We zetten ook hier extra in op de begeleiding van jongeren. Voor wie de stap naar een job in de reguliere arbeidsmarkt of sociale economie niet haalbaar is, experimenteren we met zinvolle dagbesteding. Met het Dienstenbedrijf Sociale Economie bieden we als stad een kwaliteitsvolle werkvloer aan voor heel wat kwetsbare Gentenaars.

Ongelijke kansen in de vroege kindertijd hebben een grote impact op het latere leven. Het recht op onderwijs bekijken we dan ook vanaf de eerste kinderstapjes. We maken kinderopvang in Gent toegankelijker, door (financiële) drempels aan te pakken en het aanbod te verruimen. Het behalen van een diploma is een van de grootste hefbomen om niet in armoede terecht te komen. Door te werken aan kostenbewust onderwijs zorgen we dat armoede de kansen van kinderen op school niet beperkt. Met extra brugfiguren versterken we de link tussen scholen en kwetsbare gezinnen. Initiatieven die kinderen helpen met huiswerk worden versterkt. Met het actieplan vroegtijdig schoolverlaten vermijden we, samen met heel wat onderwijsactoren, dat Gentse jongeren de schoolbanken verlaten zonder diploma.

Inspraak en co-creatie vormen een rode draad in het Gentse beleid van de komende jaren. De stadsbrede inspraakmomenten, zoals de wijkbegroting en mobiliteitsplannen, maken we samen met de armoedeverenigingen toegankelijk voor mensen in armoede. We versterken de Gentse Verenigingen waar Armen Het Woord Nemen zodat ze hierin een rol kunnen spelen. We creëren extra kansen op vrije tijd, door de UiTPAS-korting verder uit te breiden, het jeugd(welzijns)werk sterker te ondersteunen en blijvend in te zetten op een toegankelijk vakantieaanbod naar kinderen. We voorzien trajectbegeleiding naar sport voor jongeren en blijven de sociaal-sportieve organisaties in onze stad ondersteunen. Met een vervoersarmoedeplan zorgen we dat mobiliteit geen bijkomende drempel vormt naar werk, onderwijs, vrije tijd en de deelname aan het leven in de stad.

Armoede is geen eigen keuze: in Gent zijn we solidair tegen onderbescherming. Via sensibilisering en vorming werken we aan een breed draagvlak. Met heel wat actoren in de stad zoeken we naar (nieuwe) manieren om armoede te bestrijden. Het Sociaal Innovatiefonds voorziet projectmiddelen voor deze innovaties. Maar onze belangrijkste partners blijven de mensen in armoede zelf, die vanuit hun ervaring mee het Gentse armoedebeleid vormgeven.

Het armoedebeleidsplan is een regieplan dat doelstellingen en acties uitgevoerd door verschillende diensten onder bevoegdheid van alle schepenen binnen het Gentse stadsbestuur samenbrengt. Bepaalde acties waar dit armoedebeleidsplan naar verwijst, lees je in meer detail in de beleidsnota's van andere thema's.

3. Recht op sociale zekerheid en bijstand

3.1. Verzekeren dat mensen kunnen voorzien in hun basisbehoeften en hun belangrijkste rechten uitputten

Een inkomen boven de armoedegrens is essentieel om menswaardig te leven. Toch moet naar schatting 1 op 6 Gentenaars rondkomen met minder. Via Aanvullende Financiële Hulp (AFH) bezorgen we vandaag al 1.790 kwetsbare huishoudens een budget dicht bij de armoedegrens. Door rekening te houden met de kosten van het huishouden (bijvoorbeeld huishuur of kosten voor onderwijs) herverdelen we middelen naar de huishoudens met de grootste noden. Het inkomen met AFH blijft altijd onder een netto minimumloon, zodat het financieel loont om te gaan werken. Stad Gent blijft lobbyen bij de bovenlokale overheden om de uitkeringen op te trekken tot de armoedegrens.

Door rechten en sociale voordelen uit te putten geven we Gentenaars waar ze recht op hebben en voorkomen we dat Gentenaars in armoede terecht komen. Er bestaan zo'n 150 rechten en voordelen (lokaal, Vlaams, federaal) voor mensen met een laag inkomen. Best worden rechten automatisch toegekend. Voor vele rechten kunnen enkel bovenlokale overheden deze automatische toekenning voorzien. Denk maar aan verhoogde tegemoetkoming of een studietoelage. Waar we rechten of premies lokaal voorzien, gaan we maximaal voor een automatische rechtentoekenning. Voor rechten en premies die niet automatisch worden toegekend, is het voor veel burgers een hele opgave om te weten te komen waarvoor zij in aanmerking komen. Maar ook de hulpverlener ziet vaak door het bos de bomen niet meer. Soms is de burger zelf niet op de hoogte of ervaart hij drempels, maar er zijn ook oorzaken op het niveau van de hulpverlening, administratie én regelgeving (wachttijden, complexe regels, digitale kloof,...). Wanneer mensen bestaande rechten en voordelen niet opnemen, ondermijnt dat een effectief armoedebestrijdingsbeleid.

Het is belangrijk dat wie steun krijgt, ook de afspraken nakomt die daaraan verbonden zijn. We behouden onze werkingen om sociale fraude tegen te gaan. Solidariteit mag niet ondergraven worden door misbruik.

Acties

> Verfijning aanvullende Financiële Hulp voor Gentse gezinnen met een inkomen onder de armoedegrens¹

- Door niet langer rekening te houden met het statuut (leefloon) maar met het inkomen van het gezin, kunnen meer Gentse gezinnen een beroep doen op aanvullende financiële hulp. We starten met gezinnen met minderjarige kinderen en breiden op termijn uit naar alle Gentenaars.
- Daarnaast verbeteren we de werking voortdurend door rekening te houden met wijzigingen in het minimuminkomen, de huurprijzen,...

> Samen maximaal rechten toekennen aan kwetsbare Gentenaars

De Sociale Dienst ²zet tegen het najaar van 2020 een plan op om, samen met heel wat sociale organisaties, stadsbreed zoveel mogelijk kwetsbare Gentenaars hun rechten te helpen uitputten. We zoeken hierbij actief naar Gentenaars die in (financiële) armoede dreigen terecht te komen. Want extra rechten en premies kunnen preventief werken om armoede te vermijden. Wie al in armoede leeft, geven we maximaal toegang te geven tot hun rechten, waaronder aanvullende financiële hulp, leefloon en andere vormen van steun.

- In elk welzijnsbureau gaat een (rechten)maatschappelijk werker gespecialiseerd in rechtenuitputting aan de slag. We ondersteunen het sociale middenveld op maat, door tools en informatie aan te reiken zodat ook zij burgers maximaal kunnen informeren en ondersteunen in het uitputten van rechten. Waar nodig gaat de maatschappelijk werker ook langs bij organisaties of plaatsen waar kwetsbare Gentenaars langskomen.
- De Sociale Dienst organiseert 'Rechtenateliers' in de verschillende wijken. Burgers krijgen er in groep informatie over rechten en sociale voordelen en gaan samen met een team van rechtenexperts aan de slag voor het aanvragen van rechten. Waar nodig ondersteunen de sociale gidsen.
- Via train-de-trainer bouwen de rechtenmaatschappelijk werkers in hun wijk aan een lerend netwerk van partnerorganisaties om het proactief toekennen van rechten in elke wijk duurzaam te verankeren

> Online Gentse rechten en voordelen raadplegen

In samenwerking met andere sociale diensten, de VVSG³ en Vlaanderen ontwikkelen we een digitale tool rond rechten en voordelen, die de zowel de lokale, Vlaamse als federale sociale rechten, voordelen en tegemoetkomingen bundelen.

¹ De armoedegrens wordt berekend aan de hand van referentiebudgetten. Die brengen in kaart wat iemand nodig heeft om te participeren aan onze samenleving. Voor een alleenstaande is dit een inkomen (inclusief groeipakket) van 1.184 €, voor een gezin met 2 volwassenen en 2 kinderen onder 14 jaar 2.247€. We maken een lokale vertaling van deze armoedegrens, waarbij we rekening houden met de gezinssamenstelling en de kosten van het gezin.

² De Sociale Dienst wordt hier gebruikt als korte formulering van het Departement Sociale Dienstverlening van Stad en OCMW Gent.

³ Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten

> Gegevensuitwisseling en automatisering

Via gegevensuitwisseling en automatisering zorgen we ervoor dat de kwetsbare Gentenaar krijgt waar hij recht op heeft. We starten met het automatisch toekennen van kortingen in het stedelijk onderwijs automatisch voor gezinnen met leefloon of in budgetbeheer- of begeleiding. We focussen in eerste instantie op het beter uitputten van rechten en voordelen in de domeinen energie, onderwijs, kinderopvang, vrije tijd en huisvesting.

> Versterken materiële ondersteuning, o.a. met mobiele initiatieven

Samen met de verschillende middenveldactoren gaan we op zoek naar manieren om nu én in de toekomst elke Gentenaar in armoede een eenvoudigere en gelijkwaardige toegang tot voedselondersteuning en noodhulp te garanderen.

- We voorzien extra middelen voor het netwerk van (vrijwilligers)initiatieven waar Gentenaars terecht kunnen voor voeding en noodhulp. Samen met hen maken we afspraken rond zonering, doorverwijs, voedselveiligheid,...
- Vaste locaties worden aangevuld met een of meerdere mobiele initiatieven zodat ook Gentenaars in buitenwijken toegang krijgen tot het aanbod.
- Het succesvolle project Foodsavers wordt structureel verdergezet. Foodsavers recupereerde in 2019 752 ton aan voedseloverschotten en herverdeelde dit onder Gentenaars in armoede. Daarmee zet het project in op drie doelstellingen: tegengaan van voedselverspilling, sociale tewerkstelling creëren en gezonde voeding bezorgen aan mensen in armoede.

3.2. Garanderen van hulpverlening op maat voor Gentenaars in armoede

Het aantal Gentenaars in armoede steeg de voorbije jaren tot meer dan 40.000⁴. Veldwerkers en vrijwilligers geven aan dat armoede niet alleen groeit, maar dat gezinnen ook met meer complexe problemen kampen. We verwachten dat deze tendensen zich zullen verderzetten.

Een fundament van het lokale sociale beleid is een laagdrempelige, emancipatorische en integrale hulpverlening. Met 7 welzijnsbureaus en 8 antennes verspreid over de stad zorgt de Sociale Dienst ervoor dat alle Gentenaars met hun hulpvragen terecht kunnen in hun buurt. Vandaag behandelen we in onze onthalen meer dan 18.000 sociale vragen per jaar. De maatschappelijk werkers van het welzijnsonthaal luisteren naar de noden van de vraagsteller, maar vragen ook verder: zijn er nog andere zaken waarbij hij of zij ondersteuning kan gebruiken? Zijn alle rechten en sociale voordelen uitgeput? Ze geven een overzicht van mogelijke hulp en leggen uit wat de volgende stappen zijn.

Als de Sociale Dienst hulp kan bieden, wordt de hulpvraag verder opgenomen door een vaste maatschappelijk werker in een welzijnsbureau of door een themadienst. Zo niet, verwijzen we warm door naar de meest geschikte dienst. De vaste maatschappelijk werker begeleidt de hulpvrager en zijn gezin verder op alle levensdomeinen en start, na sociaal onderzoek, de gepaste hulpverlening individueel of in groep op. Zo ondersteunen we elk jaar meer dan 28.000 Gentenaars of 14.000 huishoudens.

⁴ Schatting op basis van Belgische % 'At risk of Poverty' (EU-SILC), afgezet ten opzichte van bevolking. In 2015 waren er naar schatting 37.500 Gentenaars in armoede (14,9%). In 2018 (meest recente cijfers) waren er dit 42.500 (16,4%).

Bepaalde doelgroepen, zoals kwetsbare jongeren, gezinnen met meervoudige problemen, (ex)-drugverslaafden, studenten, personen met budget- of schuldproblemen of dak- en thuislozen kunnen beroep doen op meer gespecialiseerde hulpverlening. We blijven hulpverlening aanbieden, ook als het voorheen moeilijk of fout liep.

Acties

> Versterkt welzijsonthaal

De Sociale Dienst versterkt het welzijsonthaal. Hiermee pakken we drempels in de eerste stap naar hulpverlening aan en zorgen we voor extra ruimte om Gentenaars te ondersteunen die (nog) geen dossier hebben bij de Sociale Dienst.

- Het welzijsonthaal van de Sociale Dienst zet sterker in op een vindplaatsgerichte werking, waarbij we zelf de stap zetten naar wie dat nodig heeft.
- De Sociale Dienst bouwt een SPOC⁵ werking uit voor partners en vrijwilligers in de wijk. Zo kunnen scholen, gezondheidspartners, jeugdwelzijnswerk, vrijwilligers die geconfronteerd worden met welzijnsproblematieken bij hun leerlingen, patiënten, jongeren, ... er ook terecht voor ondersteuning bij moeilijke cases.
- De Sociale Dienst bekijkt hoe ze in crisissituaties voor deze partners ook buiten de openingsuren van de welzijnsbureaus bereikbaar is.
- Burgers kunnen online afspraken maken in onze onthalen, zo verlagen we de drempel voor een eerste contact.
- Met het 'Geïntegreerd Breed Onthaal' zorgen we ervoor dat achterliggende hulp van elke partner (CAW⁶ en de Diensten Maatschappelijk Werk van de ziekenfondsen) sneller toegankelijk is, ongeacht waar men de hulpvraag stelt.

> Voldoende basiswerkers

Kwalitatieve hulpverlening vereist ook voldoende maatschappelijke werkers. Enkel op basis van de groeiende bevolking verwachten we jaarlijks 50 extra huishoudens in begeleiding bij de Sociale Dienst. Het aantal maatschappelijk werkers van de Sociale Dienst moet dus meegroeien met de stad. Zo kunnen we integrale en nabije hulpverlening blijvend garanderen en de groeiende noden opvangen. Maatschappelijk werkers krijgen voldoende ruimte om huishoudens van nabij, op maat en integraal bij te staan. Ze werken aanklampend, met extra inspanningen voor wie dreigt af te haken of de weg naar hulpverlening niet vindt.

> Eenheid van schuld

De Sociale Dienst en dienst Financiën werken aan een manier om schulden van Gentenaars bij verschillende stadsdiensten te bundelen: zo vermijden we extra kosten en kunnen we haalbare afbetaalplannen afspreken. Schulden zijn vaak een eerste knipperlicht dat iemand in armoede dreigt terecht te komen. We onderzoeken hoe we Gentenaars met schulden bij de stad hulpverlening kunnen aanbieden.

⁵ Single Point of Contact

⁶ Centrum Algemeen Welzijnswerk

> **Budgetbeheer en schuldhulpverlening op maat**

De Sociale Dienst vermijdt dat schulden oplopen en Gentenaars hierdoor (dieper) in armoede raken. We vermijden schulden door bv. medische kosten ten laste te nemen en grijpen in om grotere problemen te vermijden, o.a. door huurachtsterstalbemiddeling en bij dreigende afsluiting van water en energie.

De Sociale dienst zorgt voor passende budget –en schuldhulpverlening, individueel of in groep. In 2019 werd aan meer dan 2.000 huishoudens hulp geboden door budgetbeheer, budgetbegeleiding, schuldbemiddeling of collectieve schuldenregeling.

> **Energiearmoede aanpakken (samen met Tine Heyse, schepen van Wonen en Klimaat).**

Samen met Dienst wonen en de Energiecentrale werken we preventief om woningen energiezuiniger te maken en zo de energiekosten te laten dalen (zie ook 4.2).

- In het project 'Gent knapt op', waar 300 woningen van kwetsbare gezinnen worden gerenoveerd, hebben we bijzondere aandacht voor energiezuinige maatregelen.
- De energiecel van de Sociale Dienst wijst huishoudens door naar de Energiecentrale voor een energiescan. Hiermee wordt bekeken welke vormen van energiebesparing mogelijk zijn (huishoudtoestellen, verlichting, verwarming, isolatie en energiezuinig gedrag).
- Wie energiezuinig wil renoveren en een beperkt inkomen hebben kan een renteloze energielening krijgen.

Wie toch moeilijkheden heeft om zijn rekeningen voor water, gas en elektriciteit te betalen wordt op verschillende manieren ondersteund door de energiecel van de Sociale Dienst

- Huishoudens met een verhoogde tegemoetkoming, een laag inkomen of een formele schuldenlast kunnen bij de energiecel terecht voor o.a. stookoliepremie.
- Wie energieschulden heeft, kan bij de Sociale Dienst aankloppen. Zij kan dan de schulden ten laste nemen, op voorwaarde dat men zich engageert om in de toekomst de energiefacturen tijdig te betalen en begeleiding van de energiecel aanvaardt.
- Iedereen heeft recht op een minimale levering van water, gas en elektriciteit. De energieleverancier kan enkel overgaan tot afsluiting daarvan nadat de Lokale Adviescommissie (LAC), waarin de Sociale Dienst en de energieleveranciers samenkomen, dit heeft geadviseerd. Wanneer de energieleverancier de levering van energie wil stoppen, gaat een maatschappelijk werker van de Sociale Dienst een sociaal onderzoek doen om uit te maken of de abonnee niet wil of niet kan betalen en of er hulp kan geboden worden. Alleen als de klant niet betaalt en geen hulp aanvaardt, kan alle energie worden afgesloten (behalve tijdens de winter).
- Wie wordt afgesloten van gas of elektriciteit zit niet noodzakelijk zonder stroom. Via de budgetmeter kan voor een bepaald bedrag nieuwe stroom of gas opgeladen worden.

> **Vereenvoudigen van administratie om de ervaring van onze cliënten te verbeteren**

- Cliënten kunnen de stand van zaken van hun dossier bij de Sociale Dienst inkijken in een e-dossier.
- Cliënten worden ondersteund in het nakomen van afspraken, onder meer door het sturen van SMS-herinneringen.
- We bekijken met andere stadsdiensten hoe we maximaal administratieve gegevens kunnen delen, zodat de cliënt deze niet zelf moet bezorgen.
- We vereenvoudigen processen voor medische terugbetalingen
- Gentenaars weten sneller of ze recht hebben op steun en ontvangen sneller (terug)betalingen.

- Door een klantvriendelijke vertaling zorgen we dat de beslissingen van Bijzonder Comité van de Sociale Dienst duidelijk en beter begrijpbaar zijn voor de cliënt

> **Monitoren klanttevredenheid**

Om de twee jaar organiseert de Sociale Dienst een klanttevredenheidsmeting. Onze cliënten gaven de maatschappelijk werker in de laatste klanttevredenheidsmeting de mooie score van gemiddeld 8,3 op 10. Om onze hulpverlening nog te verbeteren zetten we de komende jaren in op de grootste verbeterpunten.

- We verhogen de info over rechten en plichten en bieden (administratieve) hulp bieden bij contacten met externe diensten.
- We experimenteren met nieuwe manieren om inbreng van gebruikers permanent te bevragen, te verwerken en het beleid hierop af te stemmen.

3.3. Elk kwetsbaar gezin aan boord

Gezinnen met minderjarige kinderen, in het bijzonder alleenstaande ouders en grote gezinnen, hebben een groter risico om in armoede te leven. In Gent groeit naar schatting één kind op vijf op in armoede (ongeveer 10.000 kinderen⁷⁸). Kinderen in armoede voelen zich ongelukkiger en ervaren meer stress en angst dan hun leeftijdsgenoten die het financieel beter hebben. Armoede bedreigt de rechten van het kind en zorgt ervoor dat ze niet volwaardig kunnen deelnemen aan de maatschappij.

Op lange termijn vergroot kinderarmoede ook de kans op armoede en sociale uitsluiting in het volwassen leven. In Gent willen we die cirkel van (generatie)armoede doorbreken. Hoe vroeger we kunnen helpen, hoe beter.

De problemen waar heel wat gezinnen in armoede mee worstelen, worden complexer. Hierdoor dreigen gezinnen tussen de mazen van het hulpverleningsnet te vallen of hebben ze geen overzicht meer over de verschillende hulpverleners waar ze mee in contact komen. We dichten de gaten in de hulpverlening door stadsbreed de krachten te bundelen, zodat we gezinnen met een plan op maat uit de armoede kunnen helpen.

Acties

> **Verdubbeling Kinderen Eerst: welzijn op school (samen met Elke Decruynaere, schepen van Onderwijs)**

De Sociale Dienst zet extra maatschappelijk werkers in op 'Kinderen Eerst'. Hierbij gaat extra aandacht naar secundaire scholen. Ouders of jongeren kunnen zo op school terecht met al hun welzijnsvragen, van hulp bij administratie, een tussenkomst in de kosten voor schoolmaaltijden tot aanvragen voor leefloon en andere financiële hulp.

- Het aantal scholen met een zitdag met een maatschappelijk werker breidt uit van 19 naar meer dan 30, in nog 50 scholen gaan ze langs op afspraak.

⁷ 0-18 jarigen

⁸ Schatting op basis van Belgische 'At risk of Poverty' (EU-SILC)

- Het budget voor tussenkomsten in schoolmaaltijden wordt meer dan verdrievoudigd.
- Elke Gentse school heeft een vaste contactpersoon bij de Sociale Dienst bij wie ze terecht kunnen met alle welzijnsvragen.

> Casemanagement voor de meest kwetsbare gezinnen

De Sociale Dienst zet extra ‘casemanagers’ in, die een gezin van A tot Z begeleiden. Zo gaan we intensief aan de slag met 280 heel kwetsbare gezinnen (in plaats van 180 gezinnen nu). We ondersteunen op alle levensdomeinen (werk, school, opleiding, zorg, opvoeding) en stemmen we af met betrokken partners (vb. Kind en Gezin, leerkracht, CLB, wooncoach of intercultureel bemiddelaar, ...).

Ook op beleidsniveau bundelen we de krachten. Scholen, CLB, Samen1Plan, Kind en Gezin, kinderopvang, jeugdwelzijnswerk,... leren elkaar beter kennen en verwijzen vlot en warm door. Zo zorgen we er samen voor dat geen kwetsbaar gezin achterop blijft. *(zie ook beleidsnota ‘Onderwijs, Opvoeding, Jeugd- en Gezinsbeleid)*

> Pilootproject: maken gratis schoolmaaltijden voor kleuters het verschil? (samen met Elke Decruynaere, schepen van Onderwijs)

In kader van de bestrijding van kinderarmoede is het cruciaal dat kinderen en jongeren voldoende toegang hebben tot een gezonde en volwaardige maaltijd. In een pilootproject bieden we in een aantal kleuterscholen gratis gezonde maaltijden aan kwetsbare kinderen, naar Zweeds model.

> Preventieve gezinsondersteuning door Huis van het Kind (Elke Decruynaere, schepen van Opvoeding)

Stad Gent maakt het aanbod preventieve gezinsondersteuning in Gent beter bekend. Hoe sneller een kwetsbaar gezin ondersteuning krijgt, hoe kleiner de kans dat het gezin dieper in de problemen geraakt. In wijkgerichte Huizen van het Kind kunnen ouders terecht voor onthaal en ontmoeting. In gesprek met professionals en andere ouders krijgen ze er antwoord op vragen rond kinderen en opvoeding. *(zie ook beleidsnota ‘Onderwijs, Opvoeding, Jeugd-en Gezinsbeleid)*

3.4. Jongeren in armoede krijgen extra ondersteuning

Het armoederisico bij jongeren (18-25) ligt, net als bij kinderen, hoger dan bij volwassenen. In Gent leven 4.450 jongeren in armoede⁹. Een stijgende groep jongeren in armoede vindt moeilijk de weg naar leren, werken, wonen en hulpverlening in Gent. Sommige kwetsbare jongeren vinden hun weg niet in de huidige systemen, hebben geen werk, gaan niet naar school of volgen geen training (‘NEET-jongeren’). Dit komt onder meer omdat het schakelpunt van minder- naar meerderjarigheid voor hiaten in de begeleiding zorgt. Jongeren bouwen zo schulden op, komen terecht in armoede of worden dakloos.

⁹ Schatting op basis van Belgische ‘At risk of Poverty’ (EU-SILC)

In Gent zetten we met verenigde krachten extra in op kwetsbare jongeren, zodat zij een duwtje in de rug krijgen bij de start van hun volwassen leven. We pakken hiermee niet enkel bestaande armoede bij jongeren aan, maar werken ook preventief. Gent wil zich in 2024 kronen tot Europese jongerenhoofdstad. We verliezen kwetsbare jongeren hierbij niet uit het oog.

Acties

> **Uitbreiding van de integrale en aanklampende begeleiding voor jongeren met ondersteuning richting leren, werken, wonen, ...**

De jongerenwerking van de Sociale Dienst breidt de werking uit en ondersteunt 50 jongeren extra op een outreachende en aanklampende manier (370 in totaal). De jongerenwerker is een casemanager die met de jongere in dialoog gaat, vertrekt vanuit hun leefwereld en oog heeft voor alle levensdomeinen. We zetten extra in op de begeleiding van jongeren die dakloos zijn of een groot risico lopen om dit te worden. Binnen het project Bruggen naar 18 werken we samen met CAW om kwetsbare jongeren in scholen en voorzieningen goed te informeren.

> **Hulp op maat voor jongeren met een specifieke kwetsbaarheid**

Jongeren met een (ex)-verslavingsproblematiek die willen werken worden intensief begeleid door een casemanager van de deelwerking Perspectief. Ankerkracht biedt intensieve en integrale ondersteuning aan meer dan 100 jonge anderstalige nieuwkomers. Tienermoeders krijgen begeleiding door een mobiele tienermoederwerkster van vzw Lejo.

> **Diploma behalen, ook als het mis liep**

Studenten die zelf geen inkomen hebben en financieel niet door hun ouders gesteund worden, kunnen terecht bij de Sociale Dienst voor een leefloon en andere begeleiding. In 2019 hielpen we zo 1.032 Gentse studenten. Een diploma is één van de grootste hefboomen om het risico op armoede te verminderen. Studeren kost geld, maar verhoogt de (job)kansen van jongeren. Ook jongeren bij wie het reguliere schooltraject misliep krijgen specifieke trajectbegeleiding vanuit de Sociale Dienst met oog op het halen van een diploma of in het zetten van stappen richting werk.

> **Verbindend werken met jongeren die weinig aansluiting vinden met de maatschappij (Elke Decurynaere, schepen van Outreachend werken)**

Outreachend Werken gaat in een nieuw project met jongeren aan de slag rond zinvolle dagbesteding. Een groep kwetsbare jongeren in onze stad raakte, vaak door diverse en complexe problemen, de aansluiting met de maatschappij kwijt. Ze werken of studeren niet en hebben geen sociaal netwerk. (*zie beleidsnota Outreachend Werken*)

> **Activate – motivate**

De Sociale Dienst werkt mee aan een pilootproject om via gerichte advertenties op sociale media, afgestemd op de leefwereld van jongeren, jongeren tussen 18 en 30 die niet studeren of aan het werk zijn beter te bereiken.

3.5. De gezondheidskloof wordt verkleind door te werken aan een toegankelijke fysieke en geestelijke gezondheidszorg

Arm maakt ziek, ziek maakt arm. Mensen in armoede hebben doorgaans een slechtere gezondheid en een lagere levensverwachting. Ze leven vaak jaren met medische problemen. Armoede en gezondheid zijn in sterke mate verweven: armoede maakt ongezond door stress, slechte huisvesting, uitstellen van gezondheidszorg,...

Anderzijds kan een slechte gezondheid er ook voor zorgen dat mensen in armoede terechtkomen. Soms kunnen mensen de oplopende kosten voor zorg niet langer betalen of hebben gezondheidsproblemen een impact op de leeransen en tewerkstellings situatie. Het verkleinen van de gezondheidskloof blijft daarom een belangrijke pijler in de strijd tegen armoede. Geestelijke gezondheid is hierbij een belangrijk aandachtspunt (*zie ook beleidsnota gezondheid*).

Acties

> Extra inzet op gezondheidsgidsen

Dienst Welzijn en Gelijke Kansen en de Sociale Dienst breiden de groep van gezondheidsgidsen uit tot 25 personen. Gezondheidsgidsen zijn vrijwilligers die omwille van een bepaalde ervaringsdeskundigheid kwetsbare doelgroepen beter kunnen bereiken en kunnen helpen bij de drempels die ze ervaren naar gezondheidszorg. Ze begeleiden kwetsbare Gentenaars naar het zorg- en leefstijlaanbod, helpen herinneren aan afspraken en versterken zo gezondheidsvaardigheden. Bovendien kunnen zij de toegankelijkheid van het zorg- en leefstijlaanbod testen en drempels signaleren. (*zie ook beleidsnota Gezondheid*)

> Psychologische zorg voor de meest kwetsbaren

De komende jaren zetten de psychologen van de Sociale Dienst extra in op kwetsbare kinderen en jongeren en op traumaverwerking. Elk jaar krijgen zo'n 1.700 kwetsbare cliënten toegang tot geestelijke gezondheidszorg via de Sociale Dienst, zowel eerstelijns hulp van korte duur als intensieve en langdurige therapeutische hulp.

Hiermee versterken we de zelfredzaamheid van kwetsbare cliënten, helpen bij hun integratie in de maatschappij en werken aan de randvoorwaarden om stappen te zetten op vlak van (sociale) activering. Dienst Welzijn en Gelijke Kansen versterkt de wijkgerichte aanpak rond geestelijke gezondheid en zet 2 eerstelijnspsychologen in om partners te ondersteunen, een groepsaanbod te organiseren en de inclusie van mensen met psychische kwetsbaarheid in de wijk te vergroten (*zie ook beleidsnota gezondheid*).

> Tussenkost medische kosten

Dankzij een structurele samenwerking tussen de Sociale Dienst en de Gentse zorgverstrekkers detecteren we bij de start van medische zorg of personen of gezinnen in een armoedesituatie zouden kunnen terechtkomen door de kosten die hiermee gepaard gaan. Samen met de hulpvrager zoekt we naar een gepaste oplossing om deze kosten te betalen.

Voor personen of gezinnen met een laag inkomen en (tijdelijk) hoge medische kosten, biedt de Sociale Dienst eenmalige of maandelijkse financiële tussenkomsten voor bijna 1 miljoen euro per jaar.

> **Medische kaart**

Voor 1.390 personen zonder wettig verblijf in Gent verzekert de Sociale Dienst vandaag al het recht op dringende medische hulp door de medische kaart. Gentse zorgverstrekkers weten dat personen met een medische kaart recht hebben op een tenlastename van de kosten door de Sociale Dienst. Daarnaast verkennen we met deze doelgroep de toekomstmogelijkheden in België of de terugkeer naar het thuisland. Hiervoor verwijzen we gericht door.

> **Toegankelijke tandzorg**

Met een mondhygiënist, mondzorgcoaches en gezondheidsgidsen verlagen we de drempel naar tandzorg. Een mondhygiënist helpt tandvleesproblemen, cariës en erosie te voorkomen. Hij of zij doet preventieve screenings en verlaagt zo de drempel naar de tandarts. Mondzorgcoaches en gezondheidsgidsen leiden kwetsbare Gentenaars toe naar consultaties bij de mondhygiënist of tandarts. De Dienst Welzijn en Gelijke Kansen werkt hiervoor samen met vzw De Tinten die binnen het project Ieders Mond Gezond nieuwe mondzorgcoaches opleiden. Zij gaan aan de slag bij KRAS-diensten en organisaties die werken met vluchtelingen en daklozen. *(zie beleidsnota Gezondheid)*

> **Gezondheidsvaardigheden versterken op maat van kwetsbare Gentenaars**

De dienst Welzijn en Gelijke Kansen helpt specifieke risicogroepen, waaronder mensen in armoede, hun leefstijl aan te passen om gezondheidsproblemen te voorkomen. De wijkgezondheidscentra spelen hierin een belangrijke rol. Hiervoor werkt de dienst nauw samen met de armoedeverenigingen, KRAS-diensten, inloopteams, verenigingen van etnisch-culturele minderheden, de Fontein, de Tinten, PasOp vzw en andere. *(zie beleidsnota Gezondheid)*

4. Recht op menswaardig wonen

4.1. Het aanbod aan betaalbare huurwoningen voor Gentenaars met een laag inkomen vergroot

Menswaardig wonen betekent dat je beschikt over een aangepaste woning, van goede kwaliteit, in een behoorlijke woonomgeving, tegen een betaalbare prijs en met woonzekerheid. Kwaliteitsvolle huisvesting is meer dan enkel een dak boven je hoofd: zonder duurzame woonst komt werken, onderwijs, integratie, inkomen en het sociale netwerk sterk onder druk te staan. Een 'thuis' is een veilige en gezonde stek van waaruit je je professionele, sociale en culturele leven vormgeeft.

De huidige wooncrisis toont dat betaalbare en kwaliteitsvolle woningen voor Gentenaars met beperkt budget moeilijk te vinden zijn. Steeds meer inwoners kunnen de stijgende huurprijzen niet betalen: in Gent moet één op de twee huishoudens meer dan een derde van het inkomen uitgeven aan wonen. Bovendien is één op de twee huurwoningen in slechte of zeer slechte staat. Er zijn te weinig sociale woningen in Gent om te beantwoorden aan de vraag. Mensen in armoede komen daardoor vaak in ongeschikte huizen terecht. Ze leven in ongezonde of gevaarlijke woningen, in woningen die te klein zijn voor hun gezin en hebben vaak geen of weinig andere opties. Misbruik van kwetsbare huurders komt te vaak voor.

Gent wil een thuis zijn voor alle Gentenaars, ongeacht de grootte van hun portemonnee. Schepen Heyse zal daarom vanuit woonbeleid kiezen voor uitbreiding van het structureel aanbod en inzetten op betaalbare huurwoningen op de private én sociale huurmarkt. (*zie beleidsnota wonen*).

In dit proces is een sterke samenwerking nodig met tal van partners. Via de taskforce Wonen en Opvang bundelen we de krachten met het sociale middenveld.

Acties

> **Opmaak masterplan sociaal wonen (Tine Heyse, schepen van Wonen)**

Samen met de sociale huisvestingssector in Gent maakt de Dienst Wonen een masterplan Sociaal wonen op. Het plan zal inzetten op de groei van het aantal sociale woningen, het verbeteren van de kwaliteit van de sociale woningen en de begeleiding van wie er woont. Veruit het grootste aandeel is hier voor de Sociale Huisvestingsmaatschappijen weggelegd, maar ook de verdubbeling van het aantal woningen beheerd door het Sociaal Verhuurkantoor Gent past binnen dit plan. We zoeken enerzijds extra woningen door private verhuurders aan te spreken. Anderzijds laten we private ondernemingen woningen bouwen op de grond van de stad. De woningen worden voor een langere periode aan het Sociaal Verhuurkantoor Gent verhuurd.

> **Bouw 11 robuuste woningen voor langdurig daklozen (samen met Tine Heyse, schepen van Wonen)**

In het project Robuuste woningen bouwen we 11 robuuste woningen. Deze woningen zijn gericht op het huisvesten van structureel daklozen met een meervoudige problematiek die in bestaande woonoplossingen niet aarden. We zetten een begeleidingssysteem op dat naast huisvesting ook een sociaal traject op maat van de bewoners aanbiedt.

> **Meer betaalbare huurwoningen in de laagste marktsegmenten van de private huurmarkt (Tine Heyse, schepen van Wonen en Sami Souguir, schepen van Stadsontwikkeling)**

Stad Gent investeert, samen met andere partners, in de ontwikkeling en bouw van nieuwe, degelijke en goedkope huurwoningen voor Gentenaars die enkel het laagste segment van de private huurmarkt kunnen betalen. Dit gebeurt onder meer via Sogent, in de stadsontwikkelingsprojecten waar de Stad de voorwaarden mee kan bepalen. *(zie ook beleidsnota wonen)*

> **Uitbreiding aanbod assistentiewoningen in elk van de 25 Gentse wijken met extra aandacht voor kwetsbare ouderen**

- Samen met de huisvestingsmaatschappijen zorgen we voor extra sociale assistentiewoningen.
- Het Departement Ouderenzorg vergroot, in samenwerking met private ontwikkelaars, het aanbod assistentiewoningen op de private huurmarkt. Eén van de voorwaarden hierbij is dat een aantal flats moeten verhuurd worden onder het Gentse dagprijsplafond.
- Gentenaars met een beperkt inkomen die willen verhuizen naar een erkende assistentiewoning kunnen in aanmerking komen voor een premie voor assistentiewoningen. *(zie ook beleidsnota ouderenzorg)*

4.2. De woonkwaliteit en energiezuinigheid van de woningen van Gentenaars met een laag inkomen verhoogt

Veel woningen op private huurmarkt zijn onveilig en/of ongezond. Vaak gaat het om oudere woningen, die een hoog energieverbruik hebben door gebrekkige isolatie. De verhouding prijs-kwaliteit is vaak volledig zoek. Maar liefst 28.000 Gentse woningen waarvan de kwaliteit in strijd is met de Vlaamse Wooncode worden vandaag toch verhuurd.

Wonen in ongezonde en onveilige woonomstandigheden heeft een negatieve impact op het welzijn en de gezondheid van de bewoners. Het maakt mensen ziek, zorgt voor veel stress, legt druk op het gezinsleven en brengt vaak andere kosten met zich mee. Schepen Heyse zet in op de verhoging van de woonkwaliteit en energiezuinigheid van de woningen, met een belangrijke focus op de lage inkomens *(zie beleidsnota's wonen en klimaat)*

Acties

> **Gent knapt op: we renoveren 300 woningen van kwetsbare Gentse gezinnen (samen met Tine Heyse, schepen van Wonen en Klimaat)**

Het project 'Gent knapt op' renoveert 300 woningen van kwetsbare gezinnen om de woningen gezonder, veiliger, energiezuiniger en levensloopbestendig te maken. 'Gent knapt op' voorziet een tussenkomst van maximaal 30.000 euro om de woning te renoveren, via een rollend fonds: renovatiewerken worden vooraf gefinancierd en kandidaten betalen het geld pas terug wanneer ze hun woning verkopen. Met het terugbetaalde bedrag kan vervolgens een andere woning gerenoveerd worden. Deelnemers krijgen begeleiding bij het verbouwen, maar ook bij vragen of problemen rond andere levensdomeinen. Het project kan gezinnen zo de weg uit de armoede helpen vinden.

> **Verhogen kwaliteit van de woningen van kwetsbare huurder (Tine Heyse, schepen van Wonen en Klimaat)**

Dienst Wonen verhoogt de woonkwaliteit en energiezuinigheid van de woningen van kwetsbare huurders door renovatieadvies, renovatiebegeleiding, collectieve renovatie, financiële ondersteuning en ontzorging van en aan de verhuurders, met aandacht voor de zittende huurders. We zetten versneld in op het verbeteren van de energiezuinigheid in sociale woningen. Via toezicht pakken we misbruik op de private huurmarkt aan. We voeren het aantal woningcontroles gefaseerd op, met voldoende flankerende maatregelen. *(zie beleidsnota wonen)*

> **Propere en gezonde leefomgeving (samen met Bram Van Braeckvelt, schepen van Openbare Netheid)**

Gentenaars met een verhoogde tegemoetkoming of in budgetbegeleiding of collectieve schuldenregeling hebben recht op een aantal gratis huisvuilzakken of ophaalkrediet. Vanaf 2020 voorziet IVAGO ook pmd zakken, om ervoor te zorgen dat ook voor hen sorteren loont. Wie in aanmerking komt, wordt automatisch op de hoogte gebracht.

4.3. De woonzekerheid van kwetsbare huurders stijgt

‘Wonen’ verloopt niet altijd van een leien dakje. Geluidsoverlast creëert ruzie met de burens, vandalisme of sluikstorten verloedert de gangen, een gebrekkig onderhoud van de woning leidt tot huurschade: het kan huurders soms teveel worden. Wooncoaches helpen 238 bewoners om de (sociale) woning goed te beheren. Door preventief te werken helpen we bewoners hun woning te behouden en dakloosheid te voorkomen. Gezien de bijzonder krappe betaalbare huurmarkt is het vinden van een andere woning namelijk erg moeilijk.

Voor mensen in armoede is het moeilijk om in Gent een goeie woning te vinden. Mensen met een migratieachtergrond of met een leefloon ervaren soms discriminatie. Dit heeft een grote impact op gezinnen (financieel, gezondheid, gebrek aan stabiliteit, dak- en thuisloosheid,...). In samenwerking met schepen Heyse en schepen De Bruycker geven we kwetsbare Gentenaars een duwtje in de rug door hen goed te informeren over de zoektocht naar een woning en de rechten en premies rond wonen (zoals het toekennen van een huurwaarborg), hen te begeleiden als wonen moeilijk loopt en discriminatie op de woonmarkt aan te pakken via onder meer praktijktesten. *(zie ook beleidsnota's Wonen en Welzijn en Gelijke Kansen)*

Acties

> **Woonbemiddeling op de private markt (samen met Tine Heyse, schepen van Wonen)**

We breiden woonbemiddeling bij huurachterstal uit naar de private markt. Hierdoor vermijden we uithuiszetting. Sommige huurders dreigen hun woning te verliezen als gevolg van het niet-nakomen van huurdersverplichtingen. Zij hebben nood aan bijkomende ondersteuning, begeleiding, bemiddeling of een gerichte doorverwijs. De Sociale Dienst bood in 2019 756 bemiddelingen aan voor huurders met huurachterstal op de sociale markt.

> **Uitbreiding woonbegeleiding in het Sociaal verhuurkantoor**

Het Sociaal Verhuurkantoor helpt (kandidaat-)huurders om hun woning te behouden. De huurbegeleider informeert over rechten en plichten en ondersteunt bij het aanleren van een wooncultuur. Waar nodig bemiddelt de huurbegeleider bij samenleefproblemen of conflicten.

Gezien de beoogde stijging van het aantal SVK-woningen, wordt ook extra ingezet op voldoende huurbegeleiders om alle SVK-huurders hierin te begeleiden

> **Kostendelend samenwonen**

Kostendelend samenwonen kan wonen meer betaalbaar maken, maar kan een grote impact hebben op de uitkeringen (leefloon, invaliditeit of werkloosheid) die mensen ontvangen. De Sociale Dienst bekijkt bij een sociaal onderzoek telkens of Gentenaars als alleenstaanden samenwonen, dan wel een gezamenlijk huishouden runnen. Zo zorgen we er in Gent voor dat kostendelend samenwonen ook voor wie een leefloon krijgt mogelijk is. We blijven aan de hogere overheden de negatieve gevolgen van het beleid rond kostendelend samenwonen signaleren.

> **We verminderen discriminatie op de Gentse huisvestingsmarkt (samen met Astrid De Bruycker, schepen van Gelijke Kansen en Tine Heyse, schepen van Wonen)**

Uit onderzoek blijkt dat discriminatie op de private huurmarkt verhindert dat huurders een geschikte woning kunnen vinden. Gent is een stad waar iedereen welkom is en waar iedereen zich ook zo zou moeten voelen. Onder de slogan 'Iedereen is anders, maar we zijn allemaal thuis in Gent', pakt de Dienst Welzijn en Gelijke Kansen discriminatie aan door praktijktesten uit te voeren op de huisvestingsmarkt. *(zie ook beleidsnota Welzijn en Gelijke kansen)*

> **Toegankelijke woonzorgcentra**

Wie ouder wordt en grotere zorgnoden heeft, kan in een woonzorgcentrum terecht. Voor kwetsbare Gentenaars ligt de kost hiervan vaak hoger dan hun pensioen of de inkomensgarantie voor ouderen die ze ontvangen. De dienst Advies, Oriëntatie en Opname van het Departement Ouderenzorg zorgt ervoor dat Gentenaars met een laag inkomen en grote zorgnoden terecht kunnen in een woonzorgcentrum dankzij een financiële tussenkomst. Deze tussenkomst wordt bovendien niet gerecupereerd bij de kinderen.

4.4. Dakloze Gentenaars maximaal ondersteunen naar re-integratie

Dak- en thuisloosheid is één van de meest extreme vormen van armoede. De Sociale Dienst begeleidt 550 Gentenaars die structureel dak- of thuisloos zijn. Het totaal aantal dak- en thuislozen in onze stad is nog groter. Dit gaat van mensen die op de zetel slapen bij vrienden of familie, personen die door een crisissituatie tijdelijk dakloos worden of tijdelijk in de stad verblijven, tot mensen in precare verblijfssituaties of zonder wettig verblijf en transmigranten. In 2019 maakten 1.790 unieke bezoekers gebruik van de nachtopvang. Veldwerkers signaleren een groeiende groep dak- of thuisloze jongeren.

Stad Gent wil voor wettig verblijvende Gentse daklozen streven naar géén langdurige dakloosheid meer in onze stad.. Hiervoor zetten we in op preventie, opvang en duurzame huisvesting voor zo veel mogelijk daklozen.

Deze legislatuur vaart het beleid hiermee een nieuwe koers: we zetten maximaal in op Housing First- en Housing Led¹⁰-projecten. Deze aanpak geeft mensen in dakloosheid in eerste instantie een stabiele thuis (vaak een huurwoning) met daaraan gekoppelde begeleiding. Dit in tegenstelling tot de klassieke visie dat mensen eerst woonklaar moeten zijn voor ze kunnen wonen (het 'woonladdermodel'). Onderzoek naar Housing First en Housing Led toont aan dat deze oplossing betere resultaten oplevert: de ex-daklozen behouden op langere termijn hun woning. Ook de gezondheid en het algemeen welzijn van de betrokken personen gaat er sterk op vooruit. Ook voor wie niet wettig verblijft zoeken we naar een duurzame oplossing, richting wettig verblijf en woonst of richting terugkeer. We vermijden dat kinderen op straat moeten slapen.

Acties

> **Lokaal actieplan van opvang naar wonen (samen met Tine Heyse, Schepen van wonen en Elke Decruynaere, schepen voor Outreachend werk)**

De Sociale Dienst maakt tegen 2022 een plan om de huisvestingsgerichte benadering voor daklozen met wettig verblijf te realiseren. We bouwen hiervoor op de kennisuitwisseling met andere Europese steden in het Roof project.

- We werken preventief aan armoedebestrijding en vermijden dakloosheid. We brengen samen met (ex)dak- en thuislozen kantelmomenten in kaart waar dakloosheid kan ontstaan en pakken knelpunten aan.
Heel wat acties in voorgaande doelstellingen (woonbemiddeling, integrale begeleiding kwetsbare jongeren, versterken onthaal,...) zijn onderdeel van deze preventieve aanpak.
- We vergroten het woonaanbod voor daklozen. Diverse pistes worden onderzocht en uitgewerkt, waaronder de uitbreiding van het aantal SVK-woningen en de bouw van robuuste woningen (zie doelstelling 4.2).
- Housing First realiseren we in Gent momenteel al via versnelde toewijs van dakloze Gentenaars in sociale huisvesting. We continueren deze werking.
- We experimenteren met woonoplossingen voor daklozen met dubbele diagnose (naar model van een 'zorghostel', zie ook drugbeleidsplan)
- In samenwerking met relevante partners zetten we gepaste begeleiding op die bij de verschillende woonvormen en hun bewoners aansluit.

> **Optimaliseren opvang (samen met Tine Heyse, Schepen van wonen)**

De Sociale Dienst zet in op de acute noden van dakloze Gentenaars met een opvangaanbod dat varieert van acute opvang (nachtopvang, inzet van het crisisteam, gezinsopvang) tot meer langdurige opvang (in onthaalcentra van het CAW of opvang in leegstaande sociale woningen).

¹⁰ Housing First is een model waarbij daklozen eerst een dak boven het hoofd biedt en daarna begeleiding opstart. Acht principes die samen gerealiseerd worden staan centraal (huisvesting als fundamenteel mensenrecht; respect, warmte en medeleven voor alle bewoners; engagement om met de bewoner te werken zolang nodig; verspreide huisvesting; splitsing van huisvesting en diensten; keuzevrijheid en zelfdeterminatie; herstelgericht; schadebeperking). Housing Led wordt gebruikt voor projecten gebaseerd op housing first, maar waar niet alle 8 principes gerealiseerd worden.

- We verzekeren laagdrempelige dagopvang en ontmoeting via de inloopcentra.
- Wie in de (nacht)opvang verblijft wordt ondersteund naar een gepast vervolgtraject (opvang, wonen, ambulante hulpverlening, traject richting verblijfsrecht of terugkeer), steeds met passende begeleiding
- Het departement Stedelijke Ontwikkeling investeert verder in het project leegstand in sociale huisvesting. Het project maakt van leegstaande sociale woningen die wachten op renovatie of sloop een tijdelijke opvang voor kwetsbare groepen in woonnood.
- We stemmen verschillende opvang- en tijdelijke huisvestingsinitiatieven beter op elkaar af. We streven naar een duidelijk aanmeldings- en toewijssysteem voor deze initiatieven (zoals transitwoningen, noodwoningen, instapwonen, ...) zodat daklozen of hulpverleners beter weten waar ze terecht kunnen.

> **Opgang en oriëntatie**

We starten het project 'Opgang en Oriëntatie', waarbij we mensen in precare situaties begeleiden naar een duurzame toekomst.

Jongeren hebben vaak extra omkadering en oriëntatie nodig om voor het eerst hun leven zelfstandig uit te bouwen, zeker als de jeugdhulpverlening dan plots wegvalt. Voor sommige jongeren dreigt hierbij dakloosheid.

- We experimenteren met een opvang waarin dakloze jongeren begeleid worden en een traject wordt opgezet op verschillende levensdomeinen. We versterken hen op verscheidene vlakken tot ze zelfstandig kunnen wonen. We bouwen hiervoor verder op de ervaring opgedaan in onder meer het project instapwonen.

Voor mensen zonder wettig verblijf of met precair verblijfsstatuut starten we een nieuwe werking op met een duurzame toekomstoriëntering en opvang voor daklozen.

- Er komt een centraal aanspreekpunt waar daklozen zonder wettig verblijf of met precair verblijfsstatuut terecht kunnen voor toekomstoriëntering, opvang en begeleiding.
- In lijn met het federale beleid zetten we in op twee sporen: het verwerven van een verblijfsrecht of ondersteuning in terugkeer/doormigratie. We voorzien opvang om deze trajecten te ondersteunen.
- Via veldwerkers en welzijnsorganisaties houden we contact met dakloze mensen zonder wettig verblijf. We zorgen dat deze mensen maximaal toegang krijgen tot dringende medische hulp, voedselondersteuning, onderwijs en noodopvang.
- De Sociale Dienst breidt in samenwerking met CAW en Dienst Welzijn en Gelijke Kansen het project 'Instapwonen' met 5 extra woningen en bekijkt hoe deze deel uitmaken van het geheel van opvang & oriëntatie. In dit project kunnen gezinnen met een intra-Europese migratieachtergrond in precare woonsituaties tijdelijk wonen, terwijl ze begeleid worden op alle levensdomeinen.

> **Postmobiel wonen (burgemeester Mathias De Clercq)**

Departement Samenleven, Welzijn en Gelijke Kansen ontwikkelt een project postmobiel wonen waarbij mensen die irregulier mobiel wonen in de stad opvang krijgen voor een periode van maximaal drie jaar, mits intensieve inzet op trajecten naar werk, woonst, school, enz. Dienst Outreachend werken zorgt voor extra begeleidingscapaciteit.

5. Recht op arbeid

5.1. Kwetsbare Gentenaars worden begeleid naar de hoogst haalbare trap naar werk

Wie werkloos is, heeft een kans van een op twee om in armoede te leven. Gezinnen met een lage werkintensiteit (waar de volwassenen niet of nauwelijks werken) zijn extra vatbaar voor armoede en sociale uitsluiting. Mensen stappen laten zetten richting duurzaam werk en opleiding is dan ook een belangrijke hefboom om armoede te voorkomen en bestrijden. Voor de meest kwetsbaren is 'zinnvolle dagbesteding' de hoogst haalbare trap. Hierbij halen we mensen uit hun sociaal isolement en laten we hen persoonlijk groeien door ontmoeting met en inzet voor anderen.

Het MAACT (Maatgericht activeringscentrum) van de Sociale Dienst begeleidt meer dan 3.000 kwetsbare Gentenaars op de verschillende trappen van de activeringsladder. Het profiel van de mensen in begeleiding maakt duidelijk waarom een integrale begeleiding nodig is: 63 % is niet in België geboren, mensen zijn meestal weinig of niet geschoold, wonen in preciaire huisvesting en hebben andere armoedegerelateerde problemen die stappen naar werk bemoeilijken. We ondersteunen hen via empowerend groepswerk, extra taalondersteuning op de werkvloer, arbeidszorg, tijdelijke werkervaring (artikel 60 en nazorg), opleiding en hulp bij sollicitatie en bemiddeling bij werkgevers.

In samenwerking met schepen Van Braeckvelt, ondernemen we actie op elke trap richting duurzaam werk en zetten we integrale trajecten op voor kwetsbare Gentenaars met een werk-welzijnsproblematiek.

Acties

> **Kwetsbare werkzoekenden detecteren met het Gentse 'jobteam' (samen met Bram Van Braeckvelt, schepen van Werk)**

Het Gentse 'jobteam' gaat met een team van outreachende arbeidsbegeleiders op zoek naar kwetsbare werkzoekenden in de stad, ongeacht hun statuut. De arbeidsbegeleiders bieden een intensieve en aanklampende begeleiding vanuit de leefwereld van de betrokkenen. Werkzoekenden worden toegeleid naar werk, opleiding of activeringstraject op maat. Het project bouwt verder op de expertise uit eerdere outreachende projecten zoals: A-Tiem, Werkpalet, Take Off, In-groei en Werkplek Vluchtelingen. Het project is een partnerschap van Stad Gent (Dienst Werk en Sociale Dienst), VDAB en diverse middenveldpartners. *(zie ook beleidsnota Werk)*

> **Mismatch op de arbeidsmarkt aanpakken: individuele trajecten en structurele acties (samen met Bram Van Braeckvelt, schepen van Werk)**

Het Gentse Arbeidspact *(zie beleidsnota Werk)* wil meer Gentenaars aan het werk krijgen, o.a. door de mismatch tussen de vaardigheden van werkzoekenden en openstaande vacatures aan te pakken. Het MAACT zal de visie achter het Gentse Arbeidspact vertalen in haar eigen werking.

- We zetten sterk in op duaal leren en werken om jongeren meteen in contact te brengen met de werkvloer.
- We bouwen meer kennis op over de noden op de arbeidsmarkt en de mismatch met het profiel van de doelgroep van het MAACT.
- Met doelgerichte projecten, die bijvoorbeeld voorbereiden of toeleiden naar knelpuntberoepen, werken we aan deze mismatch.

> Uitbreiding begeleiding jongeren naar de hoogst haalbare trap richting werk

Het MAACT begeleidt 25 extra jongeren intensief naar de hoogst haalbare trap richting werk (in 2019 werden 126 jongeren begeleid). De eerste stappen op de arbeidsmarkt, maar ook de kansen om bijkomende opleiding te volgen, bepalen in grote mate de verdere kansen in het volwassen leven. Zo werken we preventief aan armoedebestrijding. Met een innovatieve aanpak geven we extra aandacht aan specifieke doelgroepen zoals heel jonge ouders die moeilijk de weg naar werk of opleiding vinden.

> Experimenteren met zinvolle dagbesteding (samen met Astrid De Bruycker, schepen van Welzijn en Buurtwerk)

We onderzoeken nieuwe wijkgerichte vormen van zinvolle dagbesteding. Die laten deelnemers meer structuur vinden in het dagelijkse leven en stappen zetten in sociaal contact. Sommige cliënten zijn omwille van hun complexe problematiek niet klaar voor de meer gestructureerde sociale activering die het MAACT aanbiedt. Voor hen experimenteren we met een nieuwe tussenstap: die van de zinvolle dagbesteding waarbij men, in eigen buurt, vrijblijvend kan deelnemen aan activiteiten die mensen positief stimuleren. We onderzoeken hoe dit aansluiting kan krijgen binnen het concept van de wijk-werkplaatsen.

> Brugfunctie opnemen naar VDAB en inburgering in werk-welzijnsproblematieken (samen met Astrid De Bruycker, schepen van Welzijn en Buurtwerk)

Het MAACT neemt een brugfunctie op tussen VDAB en Inburgering en de welzijnsbureaus. Veel werklozen hebben een armoedeproblematiek; veel cliënten van de Sociale Dienst hebben een VDAB-dossier. Heel wat nieuwkomers die een inburgeringstraject volgen zijn in begeleiding bij de Sociale Dienst. De inburgerings- en activeringsdynamieken zijn niet altijd op elkaar afgestemd, vooral bij over mensen met een langdurig taal-traject. Door structurele afspraken en betere samenwerking brengen we hulpverlening, integratie en begeleiding naar de arbeidsmarkt dicht bij elkaar en boeken we winst op alle vlakken.

> Wegwerken digitale drempels (samen met Bram Van Braeckvelt, schepen van Werk)

In het Gentse Arbeidspact komt het wegwerken van drempels in digitalisering als aandachtspunt naar voor. De digitale kloof bestaat op elk niveau in de arbeidsmarkt, omdat veel digitale toepassingen te hoogdrempelig blijken voor sommige werknemers. Ook werkzoekenden moeten steeds meer via digitale platformen en omgevingen op zoek naar werk. Dat is niet voor iedereen even vanzelfsprekend. Dienst werk zet in op extra ondersteuning, o.a. met een ICT steward. *(zie ook beleidsnota Werk)*

5.2. We realiseren banengroei en kwaliteitsvolle loopbanen in de sociale economie

Een groeiende groep werkzoekenden kan (nog) niet aan de slag in het reguliere arbeidscircuit. Een deel van hen heeft genoeg aan een tussenstap waarbij ondersteuning, begeleiding en opleiding nodig is om de stap te zetten naar regulier werk. Anderen hebben die ondersteuning en een job op maat blijvend nodig. Sociale economiebedrijven bieden deze begeleiding.

Als regisseur van de Gentse sociale economie pleit de Stad, met schepen van Braeckevelt aan het stuur, voor een groeppad voor de sociale economie en ondersteunt ze de sector bij de creatie van kwaliteitsvolle banen. Daarnaast neemt de stad als grote werkgever zelf zijn verantwoordelijkheid. Het Dienstenbedrijf biedt reële tewerkstelling en werkervaring aan voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Acties

> **Uitbouw Dienstenbedrijf Sociale Economie als voorbeeldwerkvloer**

De Sociale Dienst organiseert sociale economiebanen op maat van een diverse groep doelgroepmedewerkers¹¹ binnen het Dienstenbedrijf Sociale Economie (DBSE). Het DBSE bestaat uit 6 operationele clusters; bouw, horeca, logistiek, schoonmaak, openbaar domein en fiets. Het aanbod van het dienstenbedrijf (zoals klussen en verhuizen voor mensen met een laag inkomen, runnen van 2 sociale restaurants, onderhouden van straten en pleinen,...) krijgt vorm vanuit de groeikansen van doelgroepmedewerkers en is zoveel mogelijk gericht op doorstroom naar de reguliere arbeidsmarkt.

- Het DBSE gaat met het kwaliteitslabel Werk en Sociale Economie op zak aan de slag met haar maatwerkafdeling.
- Stad Gent investeert fors in een aangepaste huisvesting van haar dienstenbedrijf op de UCO-site. Het fysiek samenbrengen van DBSE en andere sociale economiebedrijven op de uco-site legt de basis voor intensievere samenwerking en afstemming.
- Binnen de bestaande clusters bekijken we mogelijkheden om meer circulair te werken (bv door schrijnwerk met herbruikbaar materiaal)
- Het DBSE tekent in op een oproep van Vlaanderen tot uitbreiding van de plaatsen sociale economie als Stad Gent de nodige co-financiering kan voorzien.
- Samen met VDAB, het onderwijs en andere relevante spelers onderzoeken we hoe we werkvloeren verder kunnen openstellen i.k.v. activering van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, bijvoorbeeld door oriënterende stages, taalstages, ingroeistages, ...

> **Innovatief werken**

Het DBSE is een proeftuin voor innovatie op product-, begeleiding en beleidsniveau in werkervaring en sociale economie. De deelwerking Foodsavers kreeg de voorbije jaren tal van prijzen als innovatieve praktijk. In de komende jaren experimenteren we verder waar opportuniteiten zich aandienen.

¹¹ *Arbeidsmatige activiteiten, Art.60§7, Arbeidszorg, Lokale Diensten Economie, Maatwerk,....*

> **Loopbaancentrum voor de sociale economie (Bram Van Braeckvelt, schepen van Werk)**

Het loopbaancentrum van Dienst Werk ondersteunt Gentse sociale economiebedrijven bij de uitvoering van hun loopbaanbeleid. Zo voorziet het centrum doorstroombegeleiding voor werknemers uit de sociale economie die aan de slag willen op de reguliere arbeidsmarkt, onder meer vanuit het Dienstenbedrijf. Wie (nog) niet klaar is om door te stromen ondersteunt het loopbaancentrum in basiscompetenties en digitale skills. Het Loopbaancentrum Sociale Economie is een partnerschap tussen de sociale economiebedrijven Compaan, Weer Werk, Ateljee, Ryhove, Toreke, het Dienstenbedrijf Sociale Economie en VDAB. *(zie ook beleidsnota Werk)*

6. Recht op onderwijs

6.1. Versterken van kwalitatieve en toegankelijke kinderopvang voor kwetsbare gezinnen

De ongelijkheid voor kinderen in armoede start al vroeg in het leven. Jonge kinderen maken een enorme ontwikkeling mee de eerste levensjaren, zowel sociaal, emotioneel als cognitief. Het is belangrijk de ongelijkheid die eerste jaren te verminderen en kinderen uit gezinnen in armoede alle kansen op ontwikkeling te geven.

Kwaliteitsvolle kinderopvang komt tegemoet aan de noden van jonge kinderen, ongeacht de financiële of werksituatie van hun ouders. Investeren in kwaliteitsvolle opvang voor jonge kinderen helpt hen vooruit. Jonge kinderen (0-3 jaar) in kwetsbare situaties laten deelnemen aan opvang versterkt hun ontwikkelingskansen, helpt om stigmatisering te voorkomen en inclusie te bevorderen. Het biedt mogelijkheden om in contact te komen met leeftijdsgenootjes. Ouders hebben goede kinderopvang nodig om de combinatie werk/opleiding en gezin te kunnen maken, of omdat het gezin onder druk staat. In Gent willen we, met schepen Decruynaere als trekker, elk kind toegang geven tot hoogwaardige, inclusieve opvang (*zie ook beleidsnota 'Onderwijs, Opvoeding, Jeugd en Gezinsbeleid'*).

Acties

> **Het juiste tarief voor kinderopvang toekennen (samen met Elke Decruynaere, schepen voor Opvoeding)**

De Sociale Dienst en Dienst Kinderopvang slaan de handen in elkaar om elk gezin het juiste tarief voor kinderopvang toe te kennen.

- We sporen samen kwetsbare gezinnen die recht hebben op een lager tarief actief op. De Sociale Dienst helpt deze gezinnen bij de toekenning van het correcte tarief.
- De niet-stedelijke organisatoren van kinderopvang worden gesensibiliseerd over het gebruik van het verminderd tarief.

> **Vorbehouden plaatsen kinderopvang voor 50 gezinnen (samen met Elke Decruynaere, schepen voor Opvoeding)**

Stad Gent houdt een aantal plaatsen in de kinderopvang permanent beschikbaar voor kinderen uit kwetsbare gezinnen, zodat zij meteen in de opvang terecht kunnen wanneer nodig. Zo is kinderopvang geen drempel voor cliënten van de Sociale Dienst die verdere stappen zetten naar een opleiding of job. We gebruiken de plaatsen ook om kwetsbare gezinnen tijdelijk extra ademruimte te geven.

> **Opvanginitiatieven maximaal toegankelijk voor gezinnen in armoede (Elke Decruynaere, schepen van Opvoeding)**

- Met het Kinderopvangpunt gaan we in Gent het principe van wie eerst komt, eerst maalt tegen. Door het unieke aanmeldpunt en de gelijktijdige toekenning (9 maanden voor start van de kinderopvang) wordt kinderopvang voor kinderen tussen 0 en 3 jaar toegankelijk voor elk gezin. Met verschillende partners in de wijk werken we samen om de drempel naar kinderopvang te verlagen.
- Binnen de stedelijke kinderopvang gebeurt de toewijs van de vrije plaatsen op basis van de richtlijnen van Kind en Gezin. Dankzij dit toewijsbeleid kunnen ook kinderen uit kwetsbare gezinnen in de kinderopvang van Stad Gent terecht.
- Stad Gent investeert in bijkomende kinderopvang, als organisator, maar ook door via prefinanciering sneller extra opvangplaatsen te realiseren.

(zie ook beleidsnota 'Onderwijs, Opvoeding, Jeugd en Gezinsbeleid')

> **Toegankelijke naschoolse activiteiten (samen met Elke Decruynaere, schepen van Opvoeding)**

Dienst Kinderopvang werkt samen met o.a. de Sociale Dienst en Brede School binnen het Onderwijscentrum om kwetsbare gezinnen de nodige ondersteuning en hulpverlening aan te bieden zodat ook de meest kwetsbare kinderen gebruik kunnen maken van het aanbod naschoolse activiteiten. *(zie ook beleidsnota 'Onderwijs, Opvoeding, Jeugd en Gezinsbeleid')*

6.2. Extra onderwijskansen voor kinderen in armoede om de armoedecirkel te doorbreken

In België zijn er grote verschillen in de leerloopbaan van leerlingen. Je maatschappelijke afkomst bepaalt in grote mate je schoolresultaten. Kinderen die opgroeien in armoede hebben vaker problemen op school die kunnen leiden tot zittenblijven, heroriëntering of vroegtijdig schoolverlaten (zonder kwalificatie). Dit heeft negatieve effecten op hun ontwikkeling en leidt op lange termijn tot moeilijkheden om een job te vinden, waardoor de kans om in armoede te belanden vergroot. Deze dynamiek leidt tot generatiearmoede: kinderen van wie de moeder geen diploma heeft, hebben een veel hoger armoederisico dan andere kinderen.

Gent zet, met schepen Decruynaere aan het stuur, in op onderwijs dat kinderen alle kansen geeft, ongeacht de financiële thuissituatie. De rol van scholen en onderwijspartners is cruciaal, zowel om concrete problemen van kinderen in armoede aan te pakken als om de vicieuze armoedecirkel te breken. Om generatiearmoede te voorkomen moeten we in de eerste plaats voorkomen dat jongeren de school verlaten zonder diploma. Dit doen we door leerlingen al heel vroeg en op verschillende manieren te ondersteunen. *(zie beleidsnota 'Onderwijs, Opvoeding, Jeugd en Gezinsbeleid')*

Acties

> **Kostenbewust onderwijs en armoedebeleid op school (samen met Elke Decruynaere, schepen van Onderwijs)**

- Via kostenbeheersing en andere maatregelen zetten we stappen in de richting van een maximumfactuur in het stedelijk secundair onderwijs.

- Binnen het sociaal steunfonds worden scholen al gesensibiliseerd rond armoedebeleid. Het Onderwijscentrum start bijkomend met begeleiding rond armoedebeleid en kostenbewust onderwijs via een netoverschrijdend aanbod: trajecten met schoolspecifieke ondersteuning en schooloverschrijdende uitwisseling in samenwerking met partners.
- Het sociaal steunfonds voor niet-stedelijke scholen wordt budgettair versterkt zodat er sterker kan tussengekomen worden in bijvoorbeeld de kosten van schoolmaaltijden. De aanpak van het bestaande sociaal steunfonds wordt herbekeken om nog gericht te kunnen inspelen op bepaalde noden rond onbetaalde schoolfacturen.

(zie ook beleidsnota 'Onderwijs, Opvoeding, Jeugd en Gezinsbeleid')

> **Versterkte inzet brugfiguren (Elke Decruynaere, schepen van Onderwijs)**

Het aantal brugfiguren van het Onderwijscentrum Gent uit. Brugfiguren versterken het positieve partnerschap tussen (kwetsbare) ouders en het schoolteam, wat een positieve context creëert voor de leeransen van kinderen. *(zie beleidsnota 'Onderwijs, Opvoeding, Jeugd en Gezinsbeleid')*

> **Extra middelen studieondersteuningsinitiatieven gericht op kwetsbare gezinnen (samen met Elke Decruynaere, schepen van Onderwijs)**

Het Onderwijscentrum extra middelen uit om studieondersteuning en huiswerkbegeleiding uit te breiden. Studies wijzen uit dat persoonlijke studieondersteuning en huiswerkbegeleiding de ontwikkelingskansen van kinderen uit kwetsbare gezinnen bijzonder ten goede komt. Ouders missen vaak handvatten om kinderen te begeleiden bij hun schoolwerk, waardoor er een grote vraag is naar studieondersteuning (vaak bij de kinderen thuis, soms in groep op centrale locaties). Het Onderwijscentrum en de Sociale Dienst ondersteunen Uilenspel vzw en Kompanjon vzw. Met de extra middelen kunnen zij hun werking uitbreiden, maar ook hun expertise delen met andere initiatieven en hun vrijwilligers. *(zie beleidsnota 'Onderwijs, Opvoeding, Jeugd en Gezinsbeleid')*

> **Actieplan vroegtijdig schoolverlaten (samen met Elke Decruynaere, schepen van Onderwijs)**

Stad Gent bundelt onder de vlag 'Operatie Geslaagd' de krachten met vertegenwoordigers van scholen en partners uit onderwijs, werk, welzijn en vrije tijd om vroegtijdig schoolverlaten aan te pakken. Een op zeven jongeren verlaat momenteel het Gentse onderwijs zonder kwalificatie. Zij komen in een zeer kwetsbare positie terecht in onze samenleving en op de arbeidsmarkt. *(zie beleidsnota 'Onderwijs, Opvoeding, Jeugd en Gezinsbeleid')*

> **Ondersteuning scholen bij transitimomenten (Elke Decruynaere, schepen van Onderwijs)**

Onderwijscentrum Gent ondersteunt en inspireert scholen en hun partners zodat kinderen en jongeren een optimaal leertraject kunnen afleggen. Onderwijscentrum Gent legt daarbij een focus op belangrijke transitimomenten: instappen (kleuterparticipatie), ondersteunen warme overdracht basis- secundair en studieoriëntering met focus op de relatie tussen onderwijs en arbeidsmarkt. *(zie beleidsnota 'Onderwijs, Opvoeding, Jeugd en Gezinsbeleid')*

> **Brede leer-en leefomgeving (Elke Decruynaere, schepen van Onderwijs)**

Onderwijscentrum Gent zet met haar Brede Schoolwerking in op het dichten van de kloof tussen armoede en vrije tijd door outreachend en bottom-up werken, individuele toeleiding en het ondersteunen van en samenwerken met verenigingen.

7. Recht op maatschappelijke en culturele ontplooiing

7.1. We bouwen samen met Gentenaars in armoede aan toegankelijke vormen van inspraak en co-creatie

Door mee na te denken over en vorm te geven aan het stedelijk beleid maken burgers mee hun stad. Beleidsparticipatie neemt immers de komende jaren een hoge vlucht. Het is dan ook van fundamenteel belang dat ook mensen in armoede en partners in armoedebestrijding nadenken en inspraak krijgen hoe hun stad/wijk/ buurt vorm krijgt. Een van de voorwaarden om te kunnen deelnemen aan het leven in de stad is dat burgers zich betrokken voelen bij die stad. Mensen in armoede ervaren uitsluiting op verschillende vlakken en hebben vaak het gevoel niet helemaal mee te tellen in de stad. Door mensen in armoede (in al hun diversiteit) te betrekken bij de vormgeving van het beleid en de hulp- en dienstverlening van onze stad, wordt deze toegankelijker voor hen. Tegelijk vergroot ook hun maatschappelijke betrokkenheid.

In de voorbije jaren hebben de Sociale Dienst en de Dienst Beleidsparticipatie samen met de armoedeverenigingen al heel wat ervaring opgebouwd rond het betrekken van mensen in armoede bij onder meer het armoedebelief. Deze expertise willen we nu, in nauwe samenwerking met schepen De Bruycker, verder verankeren in een versterkte inzet op inspraak en co-creatie binnen het stadsbrede beleid. *(zie ook beleidsnota Participatie en sterke wijken)*

Acties

> Versterken Gentse Verenigingen waar Armen het Woord Nemen (samen met Astrid De Bruycker, schepen van Welzijn en Participatie)

De Sociale Dienst versterkt de ondersteuning voor de drie Gentse Verenigingen waar Armen het Woord Nemen om te kunnen groeien in bereik en diversiteit. De drie verenigingen zorgen er al jaren voor dat de stem van mensen in armoede weerklinkt in het Gentse beleid. Samen bereiken ze heel wat Gentenaars in armoede en geven hen een stem in diverse inspraaktrajecten, van stadsvernieuwingsprojecten tot heel concrete vragen over gezondheid, mobiliteit, hulpverlening,... De Gentse armoedeverenigingen worden mee opgenomen in het traject middenveld. Daarin leggen we een participatief traject af samen met en voor het Gentse sociale middenveld. Hiermee wil de Stad de samenwerking met dit middenveld versterken *(zie beleidsnota Welzijn en Gelijke kansen)*

> Toegankelijk wijkbudget (Astrid de Bruycker, schepen van Buurtwerk en Participatie)

De stad Gent zet in op een meer participatieve democratie met aanzienlijke budgetten per wijk. De inwoners bepalen waarop deze centen worden ingezet. Dienst Beleidsparticipatie zorgt dat mensen in armoede volwaardig kunnen participeren aan de wijkdialogen rond het wijkbudget op maat per wijk. Tijdens deze wijkdialogen kunnen burgers meedenken over de vragen en noden in hun wijk en hoe deze best worden aangepakt. Dienst Beleidsparticipatie bewaakt de toegankelijkheid van de wijkdialogen voor kwetsbare Gentenaars, door deze af te stemmen en/of vorm te geven met mensen in armoede zelf.

Waar nodig roepen we extra ondersteuning en expertise in van organisaties die dicht bij mensen in armoede staan om deze processen te begeleiden. (zie beleidsnota *Participatie en sterke wijken*)

> **Beleidsparticipatie van mensen in armoede stadsbreed verankeren (samen met Astrid De Bruycker, schepen van Participatie)**

De Sociale Dienst en Dienst Beleidsparticipatie zorgen er, samen met de armoedeverenigingen, voor dat mensen in armoede meer betrokken worden in het vormgeven van de stad. Het doel is steeds om bij nieuw beleid de leefsituatie van Gentenaars in armoede te verbeteren.

- We bewaken dat mensen in armoede bij de verschillende inspraakprocessen binnen de stad, bv de wijk mobiliteitsplannen, volwaardig kunnen deelnemen.
- Net zoals bij de woondialoog, waarbij we mensen in armoede, hun organisaties, stadsdiensten en schepenen op regelmatige tijdstippen samenbrengen, zetten we thematische inspraaktrajecten op.
- We experimenteren met de armoedeverenigingen met nieuwe praktijken en methodieken.

7.2. Extra kansen op vrije tijd voor alle Gentenaars in armoede

‘Niet willen deelnemen is een keuze, niet kunnen deelnemen is uitsluiting’

Deelnemen aan vrije tijd is een sociaal grondrecht, maar voor mensen in armoede vaak helemaal niet vanzelfsprekend. Diverse zichtbare en onzichtbare drempels spelen hierin een rol: de kostprijs van een activiteit, geen kinderopvang, geen vervoer, geen aangepaste kledij, onvoldoende informatie over het wat, hoe en wanneer van het aanbod, onbekende omgeving en regels, niet alleen durven of kunnen gaan, ... Mensen in armoede ervaren vaak sociale uitsluiting, niet alleen doordat ze botsen op praktische drempels, maar ook omdat ze zich schamen of zich niet op hun plaats voelen in het aanbod.

Nochtans speelt deelname aan het vrijetijdsaanbod een belangrijke rol in de identiteitsvorming en de uitbouw van het sociaal netwerk van individuen en gezinnen. Het kan mensen in armoede uit hun sociaal isolement halen en biedt kansen om kwetsbare groepen terug aansluiting te laten vinden bij het dagelijks leven in de stad. Deelname aan activiteiten draagt bij aan een (mentaal) gezond leven. Voor kinderen en jongeren biedt het vrijetijdsaanbod een uitbreiding op het schoolse leren. Op regelmatige basis kunnen spelen, tekenen, sporten of een instrument leren bespelen binnen een professioneel kader zorgt ervoor dat kinderen andere competenties kunnen ontwikkelen.

In Gent zetten we, in nauwe samenwerking met schepenen Bracke, Souguir en Decruynaere in op een inclusief vrijetijdsaanbod. Vanuit het Netwerk Vrijetijdsparticipatie (een samenwerking tussen verschillende diensten van Stad Gent en het middenveld) werken we aan een ruim vrijetijdsaanbod voor elke (kwetsbare) Gentenaar.

Acties

> **Verder uitbouw UITPAS regio Gent (samen met Sami Souguir, schepen van Cultuur; Sofie Bracke, schepen van Sport en Elke Decruynaere, schepen van Jeugd)**

Het Netwerk Vrijetijdsparticipatie stimuleert het gebruik van de UITPAS bij de meest kwetsbare Gentenaars. De UITPAS met kansentarief is hét instrument om de deelname aan cultuur, sport en

jeugdwerk door mensen in armoede aan te moedigen en financieel toegankelijker te maken. Momenteel hebben meer dan 26.000 Gentenaars een UiTPAS aan kansentarif.

- Heel wat kleine organisaties worden ondersteund om hun werking toegankelijk te maken en op te nemen in het UiTPAS aanbod. Bij de uitbouw van het UiTPAS aanbod kijken we in de eerste plaats naar de vrijetijdsinteresses van kwetsbare doelgroepen en signalen die we daarover ontvangen via partnerorganisaties. (zie ook beleidsnota's Cultuur en Sport)
- Dienst Cultuur, de Sportdienst en de Jeugddienst zoeken naar nieuwe partners met een actief vrijetijdsaanbod, zoals creatieve ateliers. Extra budget wordt ingezet om sportclubs en jeugdbewegingen te ondersteunen om hun aanbod ook open te stellen voor kwetsbare Gentenaars. (zie ook beleidsnota's Cultuur, Jeugd en Sport)

> **Wegwerken andere financiële drempels**

Met aanvullende financiële ondersteuning verlagen de Sociale Dienst en het Netwerk Vrijetijdsparticipatie de financiële drempels verbonden aan vrije tijd. Naast de kostprijs van de activiteit zelf moeten er vaak andere kosten (bijvoorbeeld voor materiaal, kledij of vervoer) gemaakt worden om te kunnen deelnemen. De UiTPAS komt hierin niet tussen.

- Om deelname aan het aanbod buiten de UiTPAS (individueel of in groep) mogelijk te maken voor sociale organisaties, voorziet het Netwerk Vrijetijdsparticipatie de subsidie vrijetijdsparticipatie. Vanaf 2020 leggen we via deze subsidie extra nadruk op kinderen in armoede en personen met een migratieachtergrond. (zie ook beleidsnota's Cultuur en Sport)
- Via de subsidie voor Participatie en Sociale activering helpt de Sociale Dienst cliënten met financiële drempels naar vrije tijd die niet wordt gedekt door de UiTPAS. In 2019 deden 2.106 personen hierop beroep.

> **Extra ondersteuning jeugd(welzijns)werk en jeugdinitiatieven (Elke Decruynaere, schepen van Jeugd)**

De Jeugddienst ondersteunt het Gentse jeugdwerk om meer kwetsbare kinderen en jongeren te bereiken. Alle kinderen en jongeren zijn welkom zijn in elke jeugdwerking, inclusie is het uitgangspunt. Waar nodig ondersteunen we om drempels weg te werken en bruggen te bouwen.

- Bestaande jeugdwelzijnswerkingen worden versterkt, onder andere voor het inzetten van vindplaatsgerichte en mobiele jeugdwerkers. Ook zelforganisaties krijgen meer steun.
- De jeugddienst zet in op capaciteitsuitbreiding van het jeugdwerk, versterking van kleine groepen en meer aandacht voor initiatieven voor en door jongeren. Blinde vlekken waar momenteel geen jeugdwerk aanwezig is, worden aangepakt.

(zie beleidsnota 'Onderwijs, Opvoeding, Jeugd en Gezinsbeleid')

> **Toegankelijk vakantieaanbod voor kinderen en jongeren (samen met Elke Decruynaere, schepen van Jeugd)**

De Jeugddienst maakt werk van een vakantieaanbod in wijken met veel kwetsbare kinderen en jongeren.

- We realiseren een toegankelijker aanbod aan laagdrempelige speelpleinwerkingen voor de meest kwetsbare kinderen. Met de integratie van de Pagadder (vakantiewerking Sociale Dienst) in de Pretfabriek (speelpleinwerking van de Jeugddienst) bundelen we expertise en krachten voor een toegankelijk speelpleinaanbod.

- Met de sessies ‘onbekend is onbemind’ kunnen ouders en tussenpersonen laagdrempelig kennis maken met het vakantieaanbod.
- De Jeugddienst maakt jaarlijks een overzicht van betaalbare vakantieactiviteiten en verspreidt dit naar heel wat partners. (zie beleidsnota ‘Onderwijs, Opvoeding, Jeugd en Gezinsbeleid’)

> **Sociaal-sportieve werkingen (samen met Sofie Bracke, schepen van Sport en Elke Decruynaere, schepen van Jeugd)**

Sport stelt mensen in staat om zichzelf te ontplooiën, om een sociaal netwerk uit te bouwen. We zien meer en meer initiatieven ontstaan waarbij sportieve en sociale doelstellingen samen gaan. Door aandacht te hebben voor de complexe verhalen en leefsituaties van de deelnemers, krijgt men mensen in beweging, letterlijk en figuurlijk. De Sportdienst werkt samen met diverse buurtsportpartners, zoals de KAA Gent Foundation die via jeugdvoetbal wil inzetten op zelfontplooiing en talentontwikkeling. Sportaround gaat aan de slag met laagdrempelige buurtinitiatieven in de wijk en het Move 9000 project van vzw Jong zet werkingen op in de buurtsporthallen. Samen met de andere stadsdiensten bekijken we hoe we het sociaal-sportieve beleid verder kunnen versterken. (Zie *beleidsnota Sport*)

> **Extra inzet op trajectbegeleiding in sport (Sofie Bracke, schepen van Sport)**

De Sportdienst zet extra in op trajectbegeleiding in de sport. Sportaround vzw wordt gevraagd om kwetsbare Gentenaars toe te leiden en te begeleiden naar Gentse sportclubs. We merken immers dat de klassieke sportclub voor een aantal mensen nog te hoogdrempelig is. Een begeleiding op maat kan het pad effenen (*zie beleidsnota Sport*)

7.3. Vervoersarmoede aanpakken

Je kunnen verplaatsen binnen de stad is vaak een van de voorwaarden om aan het leven in de stad te kunnen deelnemen. Mobiliteit is belangrijk om naar je werk, school, dokter of vrijetijdsactiviteiten te geraken, maar ook om vrienden te ontmoeten en een sociaal netwerk uit te bouwen. Mensen in armoede geven aan dat zij hierbij verschillende drempels ervaren. Vervoer heeft een hoge financiële kost (zowel de aankoop en het onderhoud van eigen vervoersmiddelen als de kost van abonnementen voor het openbaar vervoer). Mensen in armoede bezitten minder vaak een wagen dan de doorsnee burger en zijn aangewezen op andere vervoersmiddelen. Tegelijkertijd hebben ze een grotere kans minder mobiel te zijn omwille van gezondheidsproblemen. Het openbaar vervoer is bovendien ontoereikend (zowel wat haltes, frequentie en uren van de dienstverlening betreft) en voor veel mensen in armoede complex. Voor wie kan fietsen, is het een goedkoop en gezond vervoermiddel. We nemen dit mee als volwaardig alternatief. In nauwe samenwerking met schepen Watteeuw pakken we de vervoersarmoede van kwetsbare Gentenaars aan (*zie beleidsnota stedenbouw, publieke ruimte, erfgoed en mobiliteit*).

Acties

> **Vervoersarmoedeplan (samen met Filip Watteeuw, schepen van Mobiliteit en Astrid De Bruycker, schepen van Gelijke Kansen)**

In 2020 maken we een vervoersarmoedeplan op. De Sociale Dienst, Ouderenzorg en Welzijn en Gelijke kansen bundelen, gecoördineerd door het Mobiliteitsbedrijf, hun expertise rond de aanpak van vervoersarmoede in onze stad. Het plan gaat uit van vier algemene doelstellingen:

- financiële drempels tot duurzame vervoersmodi wegwerken;
- toegankelijkheid van duurzame vervoersmodi verbeteren;
- tekort aan kennis, kunde of informatie wegwerken en vaardigheden trainen;
- transitie bij invoering Lage Emissie Zone voor personen in armoede begeleiden.

Deze worden vertaald in concrete acties die rechtstreeks of onrechtstreeks de vervoersarmoede van mensen in armoede verkleinen. *(zie beleidsnota stedenbouw, publieke ruimte, erfgoed en mobiliteit*

8. Armoede is geen eigen keuze. Gent solidair tegen onderbescherming.

Armoede raakt aan alle levensdomeinen van wie ermee geconfronteerd wordt. Grote hefbomen om armoede te bestrijden bevinden zich bovenlokaal. De rol van de lokale overheid in het armoedebeleid vullen wij maximaal in. Wij blijven daarnaast ook de bovenlokale overheden wijzen op hun verantwoordelijkheid en werken waar mogelijk samen.

Hierboven deden we al uit de doeken hoe we dit per thema willen aanpakken. Duidelijk is dat een effectieve strijd tegen armoede een integrale aanpak vereist, die grenzen van levensdomeinen en bevoegdheden overschrijdt. Stad Gent kan dit niet alleen, maar moet de krachten bundelen met het middenveld, de Gentse burgers, de academische wereld en bedrijfswereld. Dit vereist een aantal voorwaarden waar de Sociale Dienst als regisseur armoedebestrijding mee aan de slag gaat: een breed draagvlak, een gezamenlijke aanpak en sterke coördinatie.

> **Breed draagvlak creëren**

We creëren een breed draagvlak door in te zetten op sensibilisering en vorming, ook naar Gentenaars die niet (bewust) met armoede in aanraking komen.

- Jaarlijks bereikt de Sociale Dienst minstens 50.000 Gentenaars met sensibiliseringsacties die Gentenaars bewust maakt over armoede, de achterliggende oorzaken en de effecten ervan. Jaarlijks is er minstens een stadsbrede campagne naar aanleiding van 17 oktober, werelddag van verzet tegen armoede.
- Onder het label 'Gent tegen armoede' bouwen we een sterke communicatiestrategie uit gericht naar verschillende doelgroepen.

> **Ervaringskennis centraal**

Het (armoede)beleid is er niet enkel vóór mensen in armoede, maar moet ook mee door hen vormgegeven worden. Dat is een basisprincipe van de Gentse armoedebestrijding. Vanuit hun ervaring brengen zij specifieke kennis mee die kan bijdragen tot de effectiviteit van ons beleid.

- Net als de voorbije jaren, zetten we sterk in op het bevragen en betrekken van mensen met armoede-ervaring in het (armoede)beleid. We doen dit door klantenparticipatie, gerichte inspraaktrajecten en samenwerking met tal van armoedeverenigingen. We werken actief mee aan de signalenprocedure.
- We breiden het aantal mensen met armoede-ervaring die actief betrokken zijn in onze dienstverlening en het wegwerken drempels uit: de sociale gidsen, gezondheidsgidsen, getuigen bij vorming, ervaringsdeskundigen,...
- We gaan aan de slag met nieuwe methodieken in co-creatie zoals customer journeys en service design.

> **Samen tegen armoede**

Samenwerking, afstemming, overleg en innovatie zijn noodzakelijk om blijvend stappen vooruit te zetten in de strijd tegen armoede. We gaan actief op zoek naar nieuwe ideeën en partners en experimenteren waar mogelijk. Zo houden we armoedebestrijding hoog op de agenda.

- We blijven meer dan 30 middenveldpartners in Gent ondersteunen met 4,2 miljoen subsidies om een rol te spelen in de strijd tegen armoede.
- Via het Sociaal Innovatiefonds creëren we in samenwerking met Schepen De Bruycker ruimte om innovatieve ideeën in het voorkomen en bestrijden van armoede uit te testen en samenwerking met nieuwe actoren (ook uit de bedrijfswereld) te stimuleren.
- Met het stadsbrede overleg 'Platform Gent tegen armoede', waarin relevante stadsdiensten, stakeholders, ervaringsdeskundigen en academici vertegenwoordigd zijn, zien we toe op de uitvoering van het plan maar denken we ook na over (innovatieve) bijkomende acties.
- Op alle levensdomeinen stimuleren we een sterke samenwerking met heel wat partners (armoedeverenigingen, CAW, mutualiteiten, Kind en Gezin, Inloopteams, CLB's, VDAB, werkgevers, jeugdzorg, zorgverstrekkers,...). We organiseren een jaarlijks stakeholderforum om de veldwerkers van al deze partners samen te brengen, te informeren en te betrekken bij het realiseren van het armoedebeleidsplan.
- Het armoedebeleidsplan krijgt een jaarlijkse rapportage. Deze wordt besproken op het 'Platform Gent tegen Armoede' en op de commissie Onderwijs, Welzijn en Participatie van de Gemeenteraad.

> **Voorbeeld in toegankelijkheid (samen met Astrid De Bruycker, schepen van Gelijke Kansen en Welzijn)**

Met haar eigen hulp- en dienstverlening wil Stad Gent een voorbeeldrol spelen. Daarom streven we er steeds naar drempels voor kwetsbare Gentenaars zichtbaar te maken en weg te werken.

- De Gelijke Kansenmethodiek van de Dienst Welzijn en Gelijke Kansen en de Sociale Dienst maakt stadsdiensten nog meer bewust over hoe zij gelijke kansen kunnen realiseren voor alle Gentenaars. We gaan aan de slag met de dienstverlening van een specifieke stadsdienst of werken met meerdere diensten samen rond een bepaald thema (bv. communicatie, inschrijvingsbeleid, inspraak,...). (zie beleidsnota Welzijn en Gelijke kansen)

> **Signaleren naar hogere overheid**

Een lokale overheid blijft, hoe ambitieus ook, aan de slag in een context waar veel beleid bepaald en gestuurd wordt door hogere overheden. Deze beslissingen en de uitvoering ervan kunnen een grote impact hebben op de levens van Gentenaars in armoede. We blijven dan ook maximaal signaleren naar deze hogere overheden over de drempels die mensen in armoede ervaren.

8.1. Budget

Het armoedebeleidsplan bevat doelstellingen en acties van het volledige stadsbestuur. Bovendien streven we maximaal naar extra aandacht voor de kwetsbare Gentenaars alle levensdomeinen.

Het departement Sociale Dienstverlening, met armoedebestrijding als kerndoelstelling, heeft in totaal 435 miljoen netto budget, waarvan 25 miljoen euro extra in deze legislatuur. Hieronder volgen enkele voorbeelden van budgetten uit verschillende departementen die mee helpen in de strijd tegen armoede. Voor het thema wonen is er 92 miljoen voorzien voor investeringen waarvan 37 voor het vernieuwen en bouwen van sociale woningen. 3,5 miljoen euro wordt geïnvesteerd in het Gentse Arbeidspact om Gentenaars aan een job te helpen. Er is 2,5 miljoen extra voorzien voor de UiTPAS om de vrijetijdsparticipatie te verhogen. Dit stadsbestuur trekt deze legislatuur minstens 550 miljoen euro uit voor armoedebestrijding.

Een volledig plaatje geven van alle middelen voor de doelstellingen en acties in dit plan is niet mogelijk. We geven hier wel een overzicht van de budgetten gelinkt aan de doelstellingen opgevolgd door het departement Sociale Dienstverlening, onder bevoegdheid van schepenv Coddens.

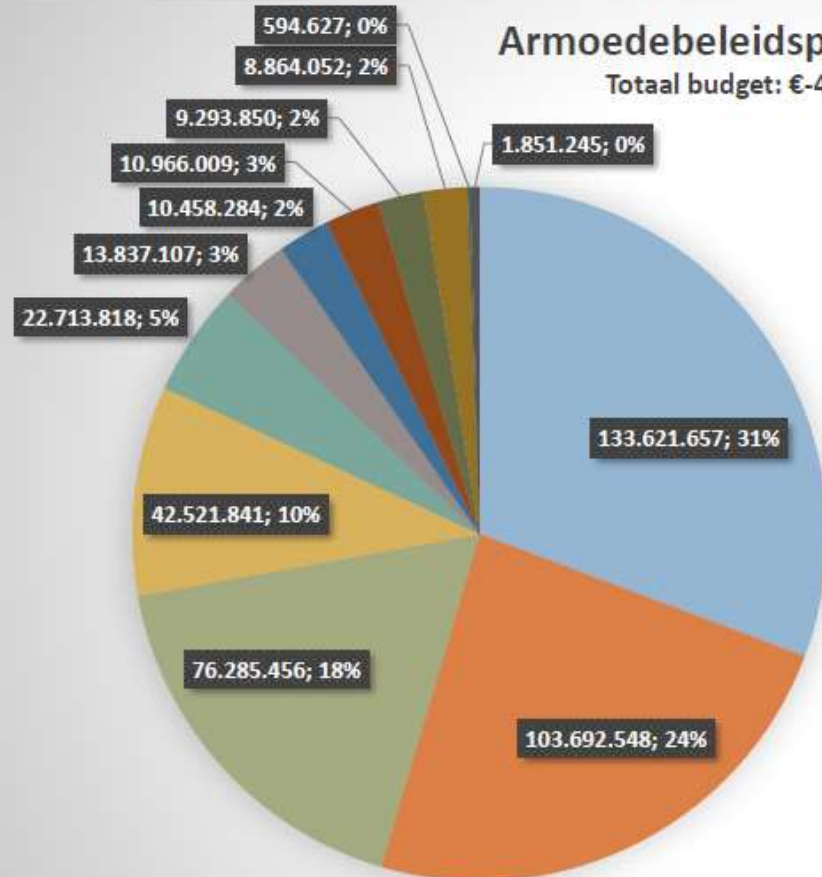
Budget	Totaal 2020-2025
Ontvangsten	474.957.419
Uitgaven	-909.657.913
Eindtotaal	-434.700.494

In het budget van het departement Sociale Dienstverlening bedragen de totale uitgaven 909,7 miljoen euro en de ontvangsten 475 miljoen. Het netto budget dat dus nog vanuit de lokale overheid wordt voorzien bedraagt 434,7 miljoen euro. Daarvan is 421 miljoen euro werkingsbudget en 13,7 miljoen euro voor investeringen en financiering (o.a. voor de projecten Gent Knapt Op, het bouwen van 11 Robuuste Woningen, Opvang & Oriëntatie). De ontvangsten bestaan voornamelijk uit subsidies (86% of 408 miljoen euro) die we krijgen vanuit de hogere overheden om onze werking te kunnen verzekeren en leefloon uit te betalen. Daarnaast vorderen we in bepaalde gevallen steun terug of vragen we een terugbetaling van verleende voorschotten en hebben we ontvangsten uit dienstverlening binnen het dienstenbedrijf sociale economie (67 miljoen euro).

Onderstaande taartgrafiek toont de verdeling van het netto budget over de operationele doelstellingen binnen het departement Sociale Dienstverlening.

Armoedebeleidsplan 2020-2025

Totaal budget: €-434,7 miljoen

- OD10050 - Garanderen van integrale hulpverlening op maat voor de kwetsbare bevolking en de groeiende problematieken
- OD10051 - Verzekeren dat mensen kunnen voorzien in hun basisbehoeften en hun belangrijkste rechten uitputten
- OD10040 - Verhogen van het aantal mensen dat de hoogst haalbare trap naar werk bereikt en behoudt
- OD10041 - Realiseren van banengroei en kwaliteitsvolle loopbanen in de sociale economie
- OD10047 - Daklozen ondersteunen naar re-integratie
- OD10049 - Alle gezinnen met minderjarige kinderen én alle jongeren in armoede krijgen een passende hulpverlening
- OD10048 - Het versterken en afstemmen van het armoedebeleid doorheen alle beleidsdomeinen en het bewustzijn over armoede verhogen
- OD10003 - Verhogen van de woonzekerheid en de toegankelijkheid tot de woningmarkt
- OD10002 - Verhogen van het aanbod aan betaalbare woningen met sterke focus op Gentenaars met een laag inkomen, grote gezinnen en de huurmarkt
- OD10075 - Versterken van een toegankelijke en nabije dienstverlening op maat
- OD10001 - Verhogen van de woonkwaliteit en energiezuinigheid van de Gentse woningen
- OD10060 - Verhogen van het aanbod en versterken van de kwaliteit en toegankelijkheid van Jeugd(werk)initiatieven